

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI D'EDUCACIÓ

13118 *Reial decret 1147/2011, de 29 de juliol, pel qual s'estableix l'ordenació general de la formació professional del sistema educatiu.*

La Llei orgànica 5/2002, de 19 de juny, de les qualificacions i de la formació professional, ordena un sistema integral de formació professional, qualificacions i acreditació que pugui respondre amb eficàcia i transparència a les demandes socials i econòmiques a través de les diverses modalitats formatives. Amb aquest fi es crea el Sistema Nacional de Qualificacions i Formació Professional, en el marc del qual s'han d'orientar les accions formatives programades i desenvolupades en coordinació amb les polítiques actives d'ocupació i de foment de la lliure circulació dels treballadors.

En aquest sentit, l'article 9 de la Llei orgànica 5/2002, de 19 de juny, configura una formació professional que comprèn un conjunt d'accions formatives que capaciten per a l'exercici de les diferents professions i inclou «els ensenyaments propis de la formació professional inicial, les accions d'inserció i reinserció laboral dels treballadors, així com les orientades a la formació contínua a les empreses», que permetin l'adquisició i actualització permanent de les competències professionals. Aquesta mateixa definició ha estat reproduïda per l'article 39 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOE).

Per això, les diferents accions formatives de formació professional s'integren en el Sistema Nacional de Qualificacions i Formació Professional, que té com un dels fins essencials promoure una oferta formativa de qualitat, actualitzada i adequada als qui es destina, d'acord amb les necessitats de qualificació del mercat laboral i les expectatives personals de promoció professional.

La formació professional reglada o inicial forma part del sistema educatiu i, en conseqüència, es regula en el capítol V del títol I de la LOE. Aquesta formació professional té per finalitat preparar els alumnes per a l'activitat en un camp professional i facilitar la seva adaptació a les modificacions laborals que es poden produir al llarg de la seva vida, així com contribuir al seu desenvolupament personal i a l'exercici d'una ciutadania democràtica.

La formació professional del sistema educatiu comprèn un conjunt de cicles formatius amb una organització modular, de durada variable i continguts teoricopràctics adequats als diversos camps professionals. Aquests cicles formatius són de grau mitjà i de grau superior i estan recollits al Catàleg nacional de qualificacions professionals.

La LOE disposa que el Govern, amb la consulta prèvia a les comunitats autònomes, ha d'establir les titulacions corresponents als estudis de formació professional, així com els aspectes bàsics del currículum de cada una d'elles (article 39.6). En desplegament d'aquesta previsió, el Reial decret 1538/2006, de 15 de desembre, va establir l'ordenació general de la formació professional del sistema educatiu.

Actualment, la formació professional constitueix una prioritat de la política educativa, de la política econòmica de la Unió Europea i del Govern d'Espanya. D'una banda, els objectius fixats per la Unió Europea per a l'any 2020 recullen la necessitat d'incrementar el nivell de formació i qualificació tant dels joves en edat escolar com de la població treballadora, i per aquest motiu és necessari reforçar, modernitzar i flexibilitzar els ensenyaments de formació professional. En l'àmbit nacional, el Govern concep la formació professional com a instrument clau per avançar cap a un nou model de creixement econòmic, i així ho ha manifestat en l'Estratègia per a una economia sostenible, aprovada pel Consell de Ministres el novembre de 2009. Conseqüentment, el Ministeri d'Educació ha convertit la formació professional en un dels eixos essencials de la seva actuació, desplegada i ordenada en el Pla d'acció 2010-2011.

En aquest context, la Llei 2/2011, de 4 de març, d'economia sostenible, i la Llei orgànica

4/2011, d'11 de març, complementària de la Llei d'economia sostenible, per la qual es modifiquen les lleis orgàniques 5/2002, de les qualificacions i de la formació professional, 2/2006, d'educació, i 6/1985, d'1 de juliol, del poder judicial, han introduït un ambició conjunt de canvis legislatius necessaris per incentivar i accelerar el desenvolupament d'una economia més competitiva, més innovadora, capaç de renovar els sectors productius tradicionals i obrir-se camí cap a les noves activitats demandants d'ocupació, estables i de qualitat.

De forma més específica, aquestes lleis han introduït modificacions significatives en el marc legal dels ensenyaments de formació professional amb la finalitat de facilitar l'adequació de l'oferta formativa a les demandes dels sectors productius, ampliar l'oferta de formació professional, avançar en la integració de la formació professional en el conjunt del sistema educatiu i reforçar la cooperació entre les administracions educatives, així com amb els agents socials i les empreses privades.

Aquest nou marc normatiu fa necessària una nova regulació de l'ordenació de la formació professional del sistema educatiu. Es tracta d'una reforma de llarg abast, que introdueix novetats molt importants, entre les quals destaquen: la integració en l'ordenació de la formació professional dels mòduls professionals dels programes de qualificació professional inicial; els cursos d'especialització dels cicles formatius; l'ampliació de les possibilitats d'accedir als diferents nivells de formació professional (essencialment als cicles de grau mitjà i superior), a través d'una nova regulació de l'accés i les convalidacions i exempcions; o la flexibilització de l'oferta formativa per garantir una millor adaptació a les demandes de l'entorn socioeconòmic.

A més, es recullen en aquesta norma altres disposicions en matèria de formació professional, com són la formació professional a distància, la informació i orientació professional, la xarxa de centres de formació professional o la col·laboració amb el sistema universitari.

Pel que fa al contingut bàsic d'aquesta norma reglamentària, la seva justificació es troba, de conformitat amb la doctrina del Tribunal Constitucional, en la mateixa naturalesa de la matèria regulada, ja que resulta un complement indispensable per assegurar el mínim comú denominador que estableixen les normes legals bàsiques.

En el procés d'elaboració d'aquest Reial decret han estat consultades les comunitats autònomes i han emès informe el Consell General de la Formació Professional, el Consell Escolar de l'Estat i el Ministeri de Política Territorial i Administració Pública.

En virtut d'això, a proposta del ministre d'Educació, d'acord amb el Consell d'Estat i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 29 de juliol de 2011,

DISPOSO:

TÍTOL PRELIMINAR

Disposicions generals

Article 1. *Objecte.*

1. L'objecte d'aquest Reial decret és establir l'ordenació general dels ensenyaments de formació professional del sistema educatiu.

2. La formació professional del sistema educatiu es defineix com el conjunt d'accions formatives que tenen per objecte la qualificació de les persones per a l'exercici de les diverses professions, per a la seva ocupabilitat i per a la participació activa en la vida social, cultural i econòmica.

Article 2. *Finalitat de la formació professional del sistema educatiu.*

La formació professional del sistema educatiu persegueix les finalitats següents:

a) Qualificar les persones per a l'activitat professional i contribuir al desenvolupament econòmic del país.

b) Facilitar la seva adaptació als canvis professionals i socials que es puguin produir durant la seva vida.

c) Contribuir al seu desenvolupament personal, a l'exercici d'una ciutadania democràtica, afavorint la inclusió i la cohesió social i l'aprenentatge al llarg de la vida.

Article 3. *Principis i objectius generals.*

1. Els ensenyaments de formació professional tenen per objecte aconseguir que l'alumnat adquireixi les competències professionals, personals i socials, segons el nivell de què es tracti (annex I), necessàries per a:

a) Exercir l'activitat professional definida en la competència general del programa formatiu.

b) Comprendre l'organització i les característiques del sector productiu corresponent, els mecanismes d'inserció professional, la seva legislació laboral i els drets i obligacions que es deriven de les relacions laborals.

c) Consolidar hàbits de disciplina, treball individual i en equip, així com capacitats d'autoaprenentatge i capacitat crítica.

d) Establir relacions interpersonals i socials, en l'activitat professional i personal, basades en la resolució pacífica dels conflictes, el respecte als altres i el rebuig a la violència, als prejudicis de qualsevol tipus i als comportaments sexistes.

e) Prevenir els riscos laborals i mediambientals i adoptar mesures per treballar en condicions de seguretat i salut.

f) Desenvolupar una identitat professional motivadora de futurs aprenentatges i adaptacions a l'evolució dels processos productius i al canvi social.

g) Potenciar la creativitat, la innovació i la iniciativa emprenedora.

h) Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació, així com les llengües estrangeres necessàries en la seva activitat professional.

i) Comunicar-se de forma efectiva en l'exercici de l'activitat professional i personal.

j) Gestionar la seva carrera professional, analitzant els itineraris formatius més adequats per millorar la seva ocupabilitat.

2. La formació professional també ha de fomentar la igualtat efectiva d'oportunitats per a tothom, amb una atenció especial a la igualtat entre homes i dones.

3. Aquests ensenyaments han de prestar una atenció adequada, en condicions d'accessibilitat universal i amb els recursos de suport necessaris, en cada cas, a les persones amb discapacitat.

4. Així mateix, la formació professional ha de possibilitar l'aprenentatge al llarg de la vida, i afavorir la incorporació de les persones a les diferents ofertes formatives i la conciliació de l'aprenentatge amb altres responsabilitats i activitats.

TÍTOL I

Els ensenyaments de formació professional

CAPÍTOL I

L'ordenació i l'organització dels ensenyaments

Article 4. *L'ordenació de la formació professional.*

Els ensenyaments de la formació professional del sistema educatiu s'ordenen en:

a) Els mòduls professionals específics dels programes de qualificació professional inicial.

b) Els cicles formatius de grau mitjà.

c) Els cicles formatius de grau superior.

d) Els cursos d'especialització.

Article 5. *Organització dels ensenyaments.*

1. Els ensenyaments de formació professional del sistema educatiu han de respondre a un perfil professional i s'organitzen en mòduls professionals de durada variable.

2. Els ensenyaments de formació professional s'han d'organitzar de manera que permetin la conciliació de l'aprenentatge de les persones amb altres activitats i responsabilitats.

3. Els ensenyaments de formació professional s'han d'adaptar a l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu perquè se'n garanteixi l'accés, permanència i progressió en aquests ensenyaments.

Article 6. *Els mòduls professionals.*

1. Els mòduls professionals estan constituïts per àrees de coneixement teoricopràctiques, en funció de les competències professionals, socials i personals que es pretenguin assolir. Aquests mòduls professionals, segons la seva naturalesa, estan associats o no a unitats de competència del Catàleg nacional de qualificacions professionals.

2. Amb la finalitat de promoure la formació al llarg de la vida, les administracions educatives poden organitzar la impartició dels mòduls professionals en unitats formatives de menys durada. Aquestes unitats poden ser certificables. La certificació té validesa en l'àmbit de l'Administració educativa corresponent. La superació de totes les unitats formatives que constitueixen un mòdul professional dóna dret a la certificació d'aquest, que és la unitat mínima de certificació amb valor en tot el territori nacional.

Article 7. *El perfil professional.*

Els elements que defineixen el perfil professional de cada ensenyament són els següents:

a) La competència general. Descriu les funcions professionals més significatives del perfil professional. Pren com a referent el conjunt de qualificacions professionals i les unitats de competència incloses. En els cursos d'especialització, la competència general pot estar referida al Catàleg nacional de qualificacions professionals.

b) Les competències professionals, personals i socials. Descriuen el conjunt de coneixements, destreses i competència, entesa aquesta en termes d'autonomia i responsabilitat, que permeten respondre als requeriments del sector productiu, augmentar l'ocupabilitat i afavorir la cohesió social.

c) Les qualificacions professionals i, si s'escau, les unitats de competència quan es refereixin al Catàleg nacional de qualificacions professionals.

Article 8. *El currículum.*

1. Correspon al Govern, mitjançant Reial decret, establir els aspectes bàsics del currículum que constitueixen els ensenyaments mínims dels cicles formatius i dels cursos d'especialització dels ensenyaments de formació professional que, en tot cas, s'han d'ajustar a les exigències derivades del Sistema Nacional de Qualificacions i Formació Professional.

2. Les administracions educatives han d'establir els currículums corresponents respectant el que disposen el present Reial decret i les normes que regulin els diferents ensenyaments de formació professional. En tot cas, l'ampliació i desenvolupament dels continguts inclosos en els aspectes bàsics del currículum, establert pel Govern, s'han de referir a les qualificacions i unitats de competència del Catàleg nacional de qualificacions professionals incloses en els ensenyaments corresponents, així com a la formació no associada al dit catàleg, respectant el perfil professional establert.

3. Les administracions educatives han de tenir en compte, en establir el currículum dels ensenyaments regulats en el present Reial decret, la realitat socioeconòmica del territori de la seva competència, així com les perspectives de desenvolupament econòmic i social, amb la finalitat que els ensenyaments responguin en tot moment a les necessitats

de qualificació dels sectors socioproductius del seu entorn, sense cap perjudici a la mobilitat de l'alumnat. Per a això, s'ha de comptar amb la col·laboració dels interlocutors socials.

4. Els centres de formació professional han d'aplicar els currículums establerts per l'Administració educativa corresponent, d'acord amb les característiques i expectatives de l'alumnat, amb una atenció especial a les necessitats de les persones que presentin una discapacitat. Així mateix, s'han de tenir en compte les possibilitats formatives de l'entorn, especialment en el mòdul professional de formació en centres de treball.

5. Amb la finalitat de facilitar a l'alumnat l'adquisició de les competències corresponents, les administracions educatives, en el marc de les seves competències, han de promoure l'autonomia pedagògica organitzativa i de gestió dels centres que imparteixen formació professional, fomentar el treball en equip del professorat i el desenvolupament de plans de formació, recerca i innovació en el seu àmbit docent, així com les actuacions que afavoreixen la millora contínua dels processos formatius.

6. La metodologia didàctica dels ensenyaments de formació professional ha d'integrar els aspectes científics, tecnològics i organitzatius que en cada cas corresponguin, amb la finalitat que l'alumnat adquireixi una visió global dels processos productius propis de l'activitat professional corresponent.

Article 9. *Estructura dels títols de formació professional i dels cursos d'especialització.*

Les disposicions estatals que estableixin un títol de formació professional o un curs d'especialització, i determinin les seves característiques i continguts bàsics, han de tenir, com a mínim, el contingut següent:

- a) Identificació del títol o curs d'especialització:
  - Denominació.
  - Nivell en el sistema educatiu.
  - Durada.
  - Família o famílies professionals.
  - Nivell en el Marc espanyol de qualificacions i, per als cicles formatius de grau superior, a més, nivell del Marc espanyol de qualificacions per a l'educació superior i les seves correspondències amb els marcs europeus.
- b) Perfil professional. Competència general, competències professionals, personals i socials. Relació de qualificacions professionals i unitats de competència del Catàleg nacional de qualificacions professionals incloses.
- c) L'entorn professional, que inclou, entre d'altres, les ocupacions i llocs de treball.
- d) La prospectiva en el sector o sectors.
- e) Ensenyaments:
  - Objectius generals.
  - Mòduls professionals, en els termes que preveu l'article següent.
- f) Els paràmetres bàsics de context formatiu. S'han de concretar: els espais i els equipaments mínims, adequats al nombre de llocs escolars, així com les titulacions i especialitats del professorat, i les seves equivalències als efectes de docència.
- g) La correspondència, si s'escau, dels mòduls professionals amb les unitats de competència per a la seva acreditació.
- h) Convalidacions, exempcions i equivalències.
- i) Informació sobre els requisits necessaris segons la legislació vigent per a l'exercici professional.
- j) Per als títols de grau superior, la modalitat i matèries del batxillerat que facilitin l'admissió en cas de concurrència competitiva.

Article 10. *Estructura dels mòduls professionals.*

1. Els mòduls professionals han d'incloure, si s'escau, les especificacions de la formació recollides en els mòduls formatius corresponents del Catàleg nacional de qualificacions professionals.

2. Els mòduls professionals han d'estar definits en resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació i continguts, prenent com a referència les competències professionals, personals i socials que es pretenen desenvolupar a través del mòdul professional.

3. El reial decret pel qual s'estableixi un títol de formació professional o un curs d'especialització ha d'especificar per a cada mòdul professional els aspectes següents:

- a) Denominació i codi.
- b) Els objectius expressats en resultats d'aprenentatge.
- c) Criteris d'avaluació.
- d) Continguts bàsics del currículum, que han de quedar descrits de forma integrada en termes de procediments, conceptes i actituds. S'han d'agrupar en blocs relacionats directament amb els resultats d'aprenentatge.
- e) Orientacions pedagògiques.
- f) Durada mínima en hores del mòdul professional en la modalitat presencial.
- g) Nombre de crèdits ECTS de cada mòdul professional en els cicles formatius de grau superior i cursos d'especialització.
- h) Requisits del professorat.

4. Els mòduls professionals específics dels PCPI s'han d'ajustar a la mateixa estructura, en els apartats que els afectin.

5. L'adequació puntual de mòduls professionals, inclosos en les diferents ofertes de formació professional del sistema educatiu, als canvis de les unitats de competència del Catàleg nacional de qualificacions professionals s'ha de fer per ordre ministerial. Les administracions educatives han de comunicar als centres docents les adaptacions que s'hagin de realitzar en el currículum dels mòduls professionals que resultin afectats per aquestes actualitzacions.

CAPÍTOL II

Els mòduls professionals específics dels programes de qualificació professional inicial

Article 11. *Objectius.*

Els programes de qualificació professional inicial inclouen mòduls professionals que tenen com a objectiu que tot l'alumnat assoleixi competències professionals pròpies de qualificacions professionals de nivell 1 del Catàleg nacional de qualificacions professionals que permetin obtenir, almenys, un certificat de professionalitat de nivell 1, així com afavorir la inserció laboral. Entre aquests mòduls es preveu un mòdul de formació en centres de treball.

Article 12. *Mòdul professional específic de formació en centres de treball en els programes de qualificació professional inicial.*

1. El mòdul de formació en centres de treball no té caràcter laboral i ha de complir les finalitats següents:

- a) Completar l'adquisició de competències professionals assolides al centre educatiu relacionades amb el perfil professional.
- b) Completar coneixements relatius al sistema de relacions sociolaborals de les empreses.

2. Les administracions educatives han de determinar el moment en què s'ha de cursar el mòdul professional de formació en centres de treball, en funció de les característiques del programa i de la disponibilitat de llocs formatius a les empreses.

3. L'atribució docent d'aquest mòdul professional va a càrrec del professorat que imparteixi docència en els mòduls professionals associats a unitats de competència que integren el programa.

Article 13. *Acreditacions oficials.*

1. L'alumnat que superi els mòduls professionals específics inclosos en un programa de qualificació professional inicial té dret a obtenir els certificats de professionalitat de nivell 1 de les qualificacions professionals corresponents.

2. Les administracions educatives, prèvia sol·licitud dels interessats, i a través del procediment que estableixin, han de sol·licitar a l'Administració laboral corresponent els certificats de professionalitat de l'alumnat que hagi superat els mòduls professionals dels programes de qualificació professional inicial per al seu lliurament als interessats.

3. Els qui no superin tots els mòduls professionals específics inclosos en un programa de qualificació professional inicial poden sol·licitar un certificat acadèmic en el qual constin els mòduls professionals superats, així com les unitats de competència acreditades del Catàleg nacional de qualificacions professionals.

CAPÍTOL III

Cicles formatius de grau mitjà i superior

Article 14. *Ordenació.*

1. Els ensenyaments de formació professional conduents a l'obtenció dels títols de tècnic i de tècnic superior que estableix la Llei orgànica d'educació s'han d'ordenar en cicles formatius de grau mitjà i de grau superior, respectivament.

2. Els cicles formatius de grau mitjà formen part de l'ensenyament secundari postobligatori i els cicles formatius de grau superior formen part de l'educació superior del sistema educatiu.

Secció 1a Accés als cicles formatius

Article 15. *Accés a cicles formatius de grau mitjà.*

Per accedir als cicles formatius de grau mitjà es requereix una de les condicions següents:

- a) Tenir el títol de graduat en educació secundària obligatòria o d'un nivell acadèmic superior.
- b) Haver superat els mòduls obligatoris d'un programa de qualificació professional inicial.
- c) Haver superat el curs de formació específic per a l'accés a cicles de grau mitjà en centres públics o privats autoritzats per l'Administració educativa.
- d) Haver superat la prova d'accés a cicles formatius de grau mitjà o de grau superior, o la prova d'accés a la universitat per a majors de 25 anys.
- e) Alguna de les titulacions que preveu l'article 18.

2. En els supòsits d'accés a l'empara de les lletres c) i d), es requereix tenir, almenys, disset anys, complerts l'any de realització de la prova o de l'inici del curs d'accés i no reunir altres requisits d'accés a cicles formatius de grau mitjà.

Article 16. Curs d'accés als cicles formatius de grau mitjà.

1. El curs d'accés als cicles de grau mitjà ha de tenir una durada mínima de 600 hores.
2. El currículum de referència per a l'organització del curs s'ha de centrar en les competències bàsiques de l'educació secundària obligatòria que permetin cursar amb èxit els cicles de formació professional de grau mitjà i s'ha d'organitzar a l'entorn dels àmbits següents: àmbit de comunicació, àmbit social i àmbit científicotecnològic.
3. La qualificació de cada àmbit del curs ha de ser numèrica entre 1 i 10. La nota final del curs ha de ser la mitjana aritmètica de les qualificacions dels àmbits expressada amb dos decimals, i és positiva la qualificació de cinc punts o superior: és necessari obtenir un mínim de 4 punts a cada un dels àmbits per fer la mitjana.
4. Els àmbits indicats a l'apartat anterior han de ser impartits per professorat amb atribució docent en les matèries que els integren.
5. Les administracions educatives han de determinar els centres públics que poden impartir aquests cursos. També els poden impartir els centres privats que tinguin autoritzats els ensenyaments d'educació secundària obligatòria que determinin les administracions educatives.

Article 17. Prova d'accés als cicles formatius de grau mitjà.

1. La prova d'accés als cicles formatius de grau mitjà ha d'acreditar que l'alumne posseeix els coneixements i les habilitats suficients per cursar amb aprofitament els ensenyaments corresponents. S'han d'organitzar en tres parts, una per cada un dels àmbits que assenyala l'article anterior.
2. El currículum de referència per a l'organització de la prova ha de ser el mateix que l'establert per al curs d'accés que regula l'article anterior.
3. Les proves s'han de realitzar als centres públics que estableixin les administracions educatives.

Article 18. Accés a cicles formatius de grau superior.

Per accedir als cicles formatius de grau superior es requereix una de les condicions següents:

- a) Tenir el títol de batxiller.
- b) Tenir un títol de tècnic de grau mitjà i haver superat un curs de formació específic per a l'accés a cicles de grau superior en centres públics o privats autoritzats per l'Administració educativa.
- c) Haver superat la prova d'accés a cicles formatius de grau superior o la prova d'accés a la universitat per a majors de 25 anys.

Article 19. Curs de formació específic per a l'accés als cicles formatius de grau superior.

1. El curs d'accés als cicles de grau superior ha de tenir una durada mínima de 700 hores.
2. Aquest curs ha de constar de dues parts, una part comuna i una altra d'específica.
  - La part comuna té caràcter instrumental i ha de desenvolupar com a mínim els objectius de la llengua castellana i idioma estranger del batxillerat.
  - La part específica s'ha d'organitzar, almenys, en dues opcions: ciència i tecnologia, i humanitats i ciències socials. Dins de cada opció les administracions educatives han de desenvolupar com a mínim dues matèries.
3. Les dites matèries han de ser impartides per professorat amb atribució docent en aquestes.
4. La qualificació de cada matèria del curs ha de ser numèrica entre 1 i 10. La nota final del curs és la mitjana aritmètica d'aquestes expressada amb dos decimals, i és

positiva la qualificació de cinc punts o superior. És necessari obtenir un mínim de 4 punts en cada una de les matèries per fer la mitjana.

5. Per realitzar el curs és necessari tenir un títol de tècnic de formació professional.

6. Les administracions educatives han de determinar els centres públics que poden impartir aquests cursos. També els poden impartir els centres privats que tinguin autoritzats els ensenyaments de batxillerat que determinin les administracions educatives.

Article 20. Prova d'accés als cicles formatius de grau superior.

1. La prova d'accés a la formació professional de grau superior té per objecte acreditar que l'alumne posseeix la maduresa necessària en relació amb els objectius del batxillerat, així com els coneixements específics que es requereixin per al cicle al qual vulgui accedir.

2. La prova s'ha d'organitzar en dues parts, comuna i específica, prenent com a referent el que s'ha establert per a l'organització del curs de formació específica.

3. Les proves s'han de realitzar als centres públics que estableixin les administracions educatives.

4. Per accedir a la prova d'accés es requereix tenir dinou anys, complerts l'any de realització de la prova, o divuit si s'acredita estar en possessió d'un títol de tècnic relacionat amb aquell al qual es vol accedir.

Article 21. Disposicions comunes per als cursos i les proves d'accés.

1. Les administracions educatives han de convocar, almenys un cop l'any, les proves d'accés a cicles formatius de grau mitjà i de grau superior d'acord amb el que disposa aquest Reial decret.

2. Tant els cursos com les proves d'accés tenen per objecte acreditar l'adquisició de les competències que recullen els annexos II i III.

3. La prova d'accés a cicles formatius de grau mitjà i de grau superior s'ha de qualificar numèricament entre zero i deu, amb dos decimals per a cada una de les parts que s'estableixin. La nota final de la prova és la mitjana aritmètica d'aquestes, expressada amb dos decimals, i és positiva la qualificació de cinc punts o superior. És necessari obtenir un mínim de 4 punts en cadascuna de les parts en què s'organitzi la prova per fer la mitjana.

4. La superació del curs o proves d'accés a cicles formatius de grau mitjà i de grau superior tenen validesa en tot el territori nacional.

5. En un mateix curs escolar no es pot concórrer a les proves d'accés en més d'una comunitat autònoma. Les administracions educatives poden establir criteris d'admissió en cas que la demanda sigui més gran que l'oferta.

6. Correspon a les administracions educatives regular l'exempció de les parts de les proves o del curs de formació que dóna accés als cicles formatius de grau mitjà i de grau superior en funció de la formació prèvia acreditada per l'alumnat.

Secció 2a Mòduls professionals que configuren els cicles formatius

Article 22. Tipus de mòduls professionals.

Els cicles formatius han d'incloure, com a mínim, els mòduls professionals següents:

a) Mòduls associats a unitats de competència del Catàleg nacional de qualificacions professionals.

b) Mòdul de formació i orientació laboral.

c) Mòdul d'empresa i iniciativa emprenedora.

d) Mòdul de formació en centres de treball.

e) Mòdul de projecte, només per a cicles formatius de grau superior.

Així mateix, poden incloure altres mòduls professionals no associats a les unitats de competència.

Article 23. Mòdul professional de formació i orientació laboral.

1. Tots els cicles formatius han d'incloure la formació necessària per conèixer les oportunitats d'aprenentatge, les oportunitats de feina, l'organització del treball, les relacions a l'empresa, la legislació laboral bàsica, així com els drets i deures que es deriven de les relacions laborals, per facilitar l'accés a l'ocupació o la reinserció laboral en igualtat de gènere i no-discriminació de les persones amb discapacitat.

2. Aquest mòdul ha d'incorporar la formació en la prevenció de riscos laborals, sense perjudici del seu tractament transversal en altres mòduls professionals, segons ho exigeixi el perfil professional.

3. La formació que estableix aquest mòdul professional capacita per portar a terme responsabilitats professionals equivalents a les que necessiten les activitats de nivell bàsic en prevenció de riscos laborals, establertes en el Reial decret 39/1997, de 17 de gener, pel qual s'aprova el Reglament dels serveis de prevenció.

4. La concreció curricular d'aquest mòdul professional ha d'estar contextualitzada a les característiques pròpies de cada família professional o del sector productiu corresponent al títol.

Article 24. Mòdul professional d'empresa i iniciativa emprenedora.

1. Tots els cicles formatius han d'incloure la formació necessària per conèixer els mecanismes de creació i gestió bàsica de les empreses, l'autoocupació, el desenvolupament de la responsabilitat social de les empreses, així com la innovació i la creativitat en els processos i tècniques de la seva activitat laboral.

2. Aquesta formació, amb caràcter excepcional, es pot incorporar transversalment a diversos mòduls professionals quan, per coherència formativa de la formació associada al perfil professional, així es requereixi.

3. La concreció curricular d'aquest mòdul professional ha d'estar contextualitzada a les característiques pròpies de cada família professional o del sector productiu corresponent al títol.

Article 25. Mòdul professional de formació en centres de treball.

1. Tots els cicles formatius han d'incloure un mòdul de formació en centres de treball que no té caràcter laboral.

2. El mòdul professional de formació en centres de treball té les finalitats següents:

a) Completar l'adquisició de competències professionals pròpies de cada títol assolides al centre educatiu.

b) Adquirir una identitat i maduresa professional motivadores per a l'aprenentatge al llarg de la vida i per a les adaptacions als canvis que generin noves necessitats de qualificació professional.

c) Completar coneixements relacionats amb la producció, la comercialització, la gestió econòmica i el sistema de relacions sociolaborals de les empreses, amb la finalitat de facilitar la inserció laboral.

d) Avaluar els aspectes més rellevants de la professionalitat assolida per l'alumne al centre educatiu i acreditar els aspectes requerits en la feina que per verificar-se requereixen situacions reals de treball.

3. Les administracions educatives han de determinar el moment en què s'ha de cursar el mòdul professional de formació en centres de treball, en funció de les característiques de cada cicle formatiu, l'estacionalitat, tipus d'oferta i disponibilitat de llocs formatius a les empreses.

4. En qualsevol cas, els reials decrets que estableixin els títols de formació professional poden determinar els mòduls professionals que almenys s'han d'haver superat per realitzar el mòdul de formació en centres de treball.

5. L'atribució docent d'aquest mòdul professional va a càrrec del professorat de

les especialitats de formació professional que imparteixi docència en el cicle formatiu en mòduls professionals associats a unitats de competència que l'integren.

Article 26. *Mòdul professional de projecte.*

1. Els cicles formatius de grau superior han d'incorporar un mòdul professional de projecte, que s'ha de definir d'acord amb les característiques de l'activitat laboral de l'àmbit del cicle formatiu i amb aspectes relatius a l'exercici professional i a la gestió empresarial.

2. El mòdul té per objecte la integració de les diverses capacitats i coneixements del currículum de tots els mòduls del cicle formatiu. Aquesta integració s'ha de concretar en projectes que tinguin en compte les variables tecnològiques i organitzatives relacionades amb el títol. Per a això, el mòdul professional de projecte s'ha de realitzar durant l'últim període del cicle formatiu i s'ha d'avaluar una vegada cursat el mòdul professional de formació en centres de treball.

3. Aquest mòdul s'ha d'organitzar sobre la base de la tutoria individual i col·lectiva i la seva atribució docent va a càrrec del professorat que imparteixi docència en el cicle formatiu, preferentment en mòduls professionals associats a unitats de competència.

CAPÍTOL IV

Cursos d'especialització

Article 27. *Cursos d'especialització.*

1. Els cursos d'especialització tenen per objecte complementar les competències dels qui ja disposin d'un títol de formació professional i facilitar l'aprenentatge al llarg de la vida.

2. El Govern, mitjançant un reial decret, amb la consulta prèvia a les comunitats autònomes i al Consell General de la Formació Professional, pot crear cursos d'especialització.

3. Els cursos d'especialització s'han d'ajustar als requisits i les condicions següents:

a) Han de versar, dins del seu mateix nivell de formació, sobre els aspectes i àrees que impliquin aprofundiment en el camp de coneixement dels títols de referència, o bé una ampliació de les competències que s'hi inclouen.

b) Amb caràcter general, quan el perfil professional o les competències incloses tinguin com a referent una qualificació del Catàleg nacional de qualificacions professionals no ha d'estar inclosa de forma completa en un títol de formació professional. No obstant això, de forma excepcional, s'hi poden incloure unitats de competència de la dita qualificació professional.

c) El reial decret que reguli el curs d'especialització ha d'especificar els títols de formació professional que hi donen accés.

d) La naturalesa dels cursos d'especialització requereix l'especificació completa de la formació.

e) La formació que s'incorpora en el disseny del curs d'especialització ha de tenir en compte la formació prèvia inclosa en els títols que hi donen accés.

f) La durada, amb caràcter general, queda fixada entre 300 i 600 hores de formació.

4. Per poder accedir als cursos d'especialització, es requereix posseir un títol de formació professional dels que estableix el Reial decret pel qual es regula cada curs d'especialització.

5. Quan es consideri necessari, s'ha d'incorporar un mòdul professional de formació en centres de treball (FCT) que s'ha d'ajustar al que està establert per al mòdul de FCT per als cicles formatius de formació professional.

6. Les administracions educatives han de determinar els requisits que han de complir els centres docents que puguin oferir aquests cursos d'especialització en règim presencial o a distància. Entre aquests requisits figura impartir algun dels títols que hi donin accés

així com els requisits específics que es defineixin en el real decret que reguli el curs d'especialització corresponent.

CAPÍTOL V

Altres programes formatius

Article 28. *Objectiu.*

Les administracions educatives poden organitzar programes formatius que tinguin com a objectiu formar les persones de més de 17 anys complerts l'any d'inici del programa, que van abandonar prematurament el sistema educatiu sense cap qualificació professional, per facilitar-los l'accés a una activitat professional concreta, adaptada a les necessitats del sector productiu i de l'entorn, així com facilitar l'ocupabilitat i l'obtenció d'un títol de formació professional.

Article 29. *Característiques.*

1. En aquests programes formatius s'han d'indicar el perfil professional i les ocupacions de referència. Estan configurats per alguns dels mòduls professionals dels títols de formació professional o dels programes de qualificació professional inicial associats a unitats de competència del Catàleg nacional de qualificacions professionals.

2. Aquests programes s'han d'impartir al centre que ja estigui autoritzat per impartir els títols o programes de qualificació professional inicial de referència.

3. Aquests programes poden incloure formació complementària no referida al Catàleg nacional de qualificacions professionals per adaptar-se a les necessitats del col·lectiu al qual van destinats. Aquesta formació complementària segueix l'estructura modular i els seus objectius han d'estar definits en resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació i continguts.

4. Els mòduls professionals superats tenen caràcter acumulable per a l'obtenció d'un títol de formació professional.

5. La durada és variable segons les necessitats dels col·lectius als quals vagin destinats i als mòduls professionals que hi estan inclosos.

6. Tots els mòduls han de tenir assignat un professor amb l'atribució docent establerta per al mòdul professional corresponent.

Article 30. *Modalitats d'impartició dels programes formatius.*

Aquests programes formatius es poden desenvolupar en dues modalitats:

- a) En un centre docent públic o privat autoritzat per l'Administració educativa.
- b) En alternança amb l'activitat en l'empresa.

Article 31. *Modalitat en alternança.*

1. Es poden desenvolupar programes formatius en alternança en col·laboració amb empreses per a aquelles persones que disposin d'un contracte de treball, un contracte per a la formació, una beca de formació en empreses o entitats públiques o la condició de voluntari d'acord amb la Llei 6/1996, de 15 de gener, del voluntariat.

2. Per a l'aplicació del que estableix aquest article és necessària la subscripció d'un conveni entre l'empresa i l'Administració educativa, pel procediment que aquesta estableixi, i amb l'Administració laboral competent, quan ho prevegin les seves normes específiques, en el qual s'han de recollir, com a mínim, els aspectes següents:

a) El contingut dels programes de formació, les activitats que es desenvolupin i la forma d'avaluar el progrés de l'alumne.

b) L'abast del compromís formatiu que correspongui a l'empresa, així com la flexibilitat en l'activitat en aquesta perquè els alumnes participants puguin cursar les activitats de formació que es realitzin al centre educatiu.

c) La durada del programa s'ha d'adaptar a les característiques pròpies de la formació compartida entre centre educatiu i empresa. S'ha de garantir que la durada total del programa i l'activitat docent que correspongui als centres permeti a l'alumnat adquirir els resultats d'aprenentatge continguts en els diferents mòduls professionals.

d) La participació i informació als representants legals dels treballadors en l'empresa que ha subscrit el conveni corresponent.

3. El programa ha de disposar d'un tutor al centre docent i un tutor a l'empresa. Tots els mòduls han de tenir assignat un professor responsable, encarregat de la programació, supervisió de la formació i el progrés dels alumnes, així com de l'avaluació de l'alumnat.

4. En els casos de contracte per a la formació, s'ha de tenir en compte que, quan el treballador contractat per a la formació no hagi finalitzat l'educació secundària obligatòria, la formació té per objecte prioritari l'obtenció del títol de graduat en educació secundària obligatòria.

5. La formació d'aquelles persones que disposin d'un contracte de treball s'ha de desenvolupar sense perjudici de les competències de l'administració laboral en matèria de formació per a l'ocupació en relació amb la formació de demanda que estableixen els articles 12 al 19 del Reial decret 395/2007, de 23 de març, pel qual es regula el subsistema de formació professional per a l'ocupació.

TÍTOL II

Títols de formació professional

CAPÍTOL I

Els títols i els seus efectes

Article 32. *Títols de formació professional.*

1. Els títols de la formació professional del sistema educatiu són el de tècnic i el de tècnic superior, de conformitat amb el que disposa l'article 44 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.

2. Els títols de formació professional acrediten les competències incloses en el perfil professional, incloent competències professionals, personals i socials per afavorir la competitivitat, l'ocupabilitat i la cohesió social, així com les qualificacions professionals i les unitats de competència incloses en el títol.

3. Els títols de tècnic i tècnic superior queden agrupats en les famílies professionals que estableix l'annex I del Reial decret 1128/2003, de 5 de setembre, pel qual es regula el Catàleg nacional de qualificacions professionals.

4. Els títols de formació professional acrediten un nivell de formació en el sistema educatiu i un perfil professional i han de tenir les característiques següents:

a) Han de respondre a les necessitats que demanen el sistema productiu, les persones i la societat per exercir una ciutadania democràtica i exercir les activitats professionals relacionades amb el perfil professional de referència.

b) El perfil professional ha de venir determinat, fonamentalment, per les qualificacions professionals completes i, si s'escau, altres unitats de competència del Catàleg nacional de qualificacions professionals que s'hi incloguin.

c) Han de mantenir un equilibri entre polivalència i especialització que ve determinat per les característiques dels sectors productius corresponents. La polivalència ha de permetre augmentar l'ocupabilitat i les possibilitats d'adaptació als canvis organitzatius i tecnològics. L'especialització ha d'afavorir la productivitat, la competitivitat i la innovació.

d) Poden incloure formació no associada al Catàleg nacional de qualificacions professionals que permeti aconseguir les competències de caràcter personal, social i professional incloses en el títol. Aquesta formació es pot incloure en mòduls professionals independents o de forma transversal en altres mòduls professionals en funció del cicle formatiu de què es tracti.

- e) La configuració modular dels cicles formatius ha de facilitar la mobilitat de l'alumnat entre cicles i altres ensenyaments de sistema educatiu.
- f) Els cicles formatius han de contribuir a fer realitat el sistema integrat de formació professional, establint la correspondència entre mòduls professionals i unitats de competència incloses en el Catàleg nacional de qualificacions professionals.
- g) Cada títol ha d'incloure, almenys, una qualificació professional completa.

Article 33. *Catàleg de títols de formació professional.*

- 1. El Catàleg de títols de la formació professional del sistema educatiu ha de respondre a les competències professionals requerides pels diferents sectors productius i contribuir al desenvolupament econòmic a nivell nacional, autonòmic i local. Així mateix, ha de donar resposta a la demanda de la societat i als interessos i expectatives dels ciutadans.
- 2. El Catàleg de títols de formació professional està constituït pels títols de tècnic i de tècnic superior que el Govern estableixi. Així mateix ha d'incloure els cursos d'especialització.
- 3. El Ministeri d'Educació ha de mantenir actualitzat permanentment aquest Catàleg.

Article 34. *Efectes dels títols.*

- 1. Els títols de tècnic i tècnic superior tenen caràcter oficial i validesa acadèmica i professional en tot el territori nacional.
- 2. El títol de tècnic permet l'accés a qualsevol de les modalitats de batxillerat així com a les convalidacions de les matèries del batxillerat que determini el Govern.
- 3. L'alumne que hagi obtingut un títol de tècnic de formació professional obté el títol de batxiller si supera les matèries comunes del batxillerat.
- 4. El títol de tècnic superior dóna dret a l'accés directe als estudis universitaris d'acord amb la normativa vigent d'accés a la Universitat així com a les convalidacions dels crèdits dels estudis universitaris que corresponguin.
- 5. El registre i l'expedició dels títols de tècnic i tècnic superior s'ha de realitzar de conformitat amb la normativa vigent sobre expedició de títols acadèmics i professionals corresponents als ensenyaments establerts per la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.

CAPÍTOL II

Formes d'obtenció dels títols

Article 35. *Vies per a l'obtenció dels títols.*

Els títols de formació professional es poden obtenir mitjançant:

- a) La superació de les diferents ofertes de cicles formatius de grau mitjà i de grau superior.
- b) La superació de les proves organitzades a aquest efecte.

Article 36. *Proves per a l'obtenció dels títols de tècnic i de tècnic superior.*

- 1. Les administracions educatives han d'organitzar periòdicament les proves que estableix l'article 69.4 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, per a l'obtenció de títol de tècnic i de tècnic superior.
- 2. Les proves s'han de convocar, almenys, un cop l'any. Les administracions educatives en l'àmbit de les seves competències han de determinar en les seves convocatòries els mòduls professionals dels cicles formatius per als quals es realitzen les proves, el període de matriculació i les dates de realització. Les administracions educatives han d'establir els centres públics en els quals s'han de realitzar les proves.
- 3. L'avaluació s'ha de fer per mòduls professionals i els continguts de les proves s'han de referir als currículums dels cicles formatius vigents.

4. Un alumne no pot estar matriculat el mateix any acadèmic en un mateix mòdul professional en diferents comunitats autònomes. Tampoc pot estar matriculat simultàniament en un mateix mòdul professional en la modalitat de formació presencial i a distància.

Article 37. *Requisits per participar en les proves.*

Per participar en les proves d'obtenció dels títols és necessari complir els requisits següents:

a) Per a les proves de tècnic, tenir divuit anys i reunir alguna de les condicions d'accés a què es refereix l'article 15 d'aquest Reial decret.

b) Per a les proves de tècnic superior, tenir vint anys i reunir alguna de les condicions d'accés a què es refereix l'article 18 d'aquest Reial decret.

TÍTOL III

Règim de convalidacions i exempcions

Article 38. *Convalidacions.*

1. Els mòduls professionals poden ser objecte de convalidació en els termes següents:

a) Els qui tinguin acreditada oficialment alguna unitat de competència que formi part del Catàleg nacional de qualificacions professionals tenen convalidats els mòduls professionals corresponents segons estableixi la norma que reguli cada títol o curs d'especialització.

b) Els mòduls professionals pertanyents als cicles formatius de grau mitjà es poden convalidar amb matèries del batxillerat, en els termes que determini la norma que reguli cada cicle.

c) El mòdul professional de formació i orientació laboral de qualsevol títol de formació professional establert a l'empareda de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, pot ser objecte de convalidació sempre que s'acrediti haver superat el mòdul professional de formació i orientació laboral establert a l'empareda de la Llei 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu, i s'acrediti la formació establerta per a l'exercici de les funcions de nivell bàsic de l'activitat preventiva, expedida d'acord amb el que disposa la normativa vigent.

2. El Govern, mitjançant un Reial decret, ha d'establir el règim de convalidacions entre els ensenyaments de l'educació superior: les universitàries, les de formació professional i les de règim especial.

3. Els mòduls professionals convalidats es qualifiquen amb un 5, als efectes d'obtenció de la nota mitjana.

Article 39. *Exempció del mòdul professional de formació en centres de treball.*

1. Es pot determinar l'exempció total o parcial del mòdul professional de formació en centres de treball per la seva correspondència amb l'experiència laboral, sempre que s'acrediti una experiència corresponent al treball a temps complet d'un any, relacionada amb els estudis professionals respectius.

2. La justificació de l'experiència laboral s'ha de realitzar de conformitat amb el que disposa l'article 12 del Reial decret 1224/2009, de 17 de juliol, de reconeixement de les competències professionals adquirides per experiència laboral.

Article 40. *Aspectes procedimentals.*

1. Els qui cursin els ensenyaments de formació professional que regula el present Reial decret en un centre docent autoritzat poden sol·licitar la convalidació o exempció dels mòduls professionals establerts a la norma que reguli cada títol o curs d'especialització, a fi de completar o finalitzar els ensenyaments esmentats.

La sol·licitud va acompanyada de la certificació acadèmica oficial dels estudis cursats, o si s'escau, del certificat de professionalitat elaborat a partir del Catàleg nacional de qualificacions professionals o de l'acreditació parcial d'unitats de competència obtinguda a través del procediment que estableix el Reial decret 1224/2009, de 17 de juliol, de reconeixement de les competències professionals adquirides per experiència laboral.

El Ministeri d'Educació, en col·laboració amb les comunitats autònomes, ha de promoure els mecanismes necessaris perquè els interessats puguin substituir l'aportació del certificat acadèmic oficial per l'autorització a l'instructor dels procediments perquè aporti directament aquest document.

2. El reconeixement de les convalidacions i exempcions recollides en els articles 38 i 39 correspon a la direcció del centre docent on consti l'expedient acadèmic de l'alumne, d'acord amb el que estableixin les administracions educatives. El venciment del termini màxim sense haver-se notificat resolució expressa legitima l'interessat o interessats que haguessin deduït la sol·licitud per entendre-la desestimada per silenci administratiu.

3. La convalidació o exempció dels mòduls professionals que siguin procedents queda registrada a l'expedient acadèmic de l'alumne, a les actes d'avaluació i a la certificació acadèmica, respectivament, com:

a) Convalidat, en aquells mòduls professionals que hagin estat objecte de convalidació.

b) Exempt, segons correspongui, en els casos en què el mòdul professional de formació en centres de treball hagi estat objecte d'exempció.

4. Les convalidacions dels mòduls professionals inclosos en els títols no previstes en els articles anteriors han de ser sol·licitades al Ministeri d'Educació, que ha de resoldre segons escaigui.

5. Les convalidacions dels mòduls professionals que no estiguin inclosos en els ensenyaments mínims que regulin els títols de formació professional i que compleixin els continguts del currículum de les comunitats autònomes han de ser sol·licitades a la comunitat autònoma corresponent.

TÍTOL IV

L'oferta i els centres de formació professional

CAPÍTOL I

L'oferta de formació professional del sistema educatiu

Article 41. *Oferta dels ensenyaments.*

1. Les administracions educatives, en l'àmbit de les seves competències, han d'establir les mesures necessàries per programar i organitzar l'oferta dels ensenyaments de formació professional amb la col·laboració de les corporacions locals i dels agents socials més representatius.

2. Aquesta programació ha de tenir en compte la realitat socioeconòmica del territori de la seva competència, les expectatives i interessos dels ciutadans, la demanda de formació, així com la perspectiva de desenvolupament econòmic i social.

3. L'oferta dels ensenyaments de formació professional es pot flexibilitzar, per permetre a les persones la possibilitat de combinar l'estudi i la formació amb l'activitat laboral o amb altres activitats, entre aquestes, les activitats derivades de la situació de discapacitat, de manera que es pugui respondre a les necessitats i interessos personals.

4. Aquests ensenyaments es poden oferir de forma completa o parcial i, en aquells mòduls professionals en què sigui possible, es poden desenvolupar en règims d'ensenyament presencial o a distància.

Article 42. Oferta modular de cicles formatius.

1. Amb la finalitat de facilitar la formació permanent, la integració social i la inclusió de les persones adultes amb especials dificultats d'inserció al mercat de treball, les administracions educatives poden oferir, excepcionalment, en règim presencial o a distància, mòduls professionals inclosos en títols i associats a unitats de competència del Catàleg nacional de qualificacions professionals a persones amb experiència laboral que no tinguin les condicions establertes per a l'accés als cicles formatius.

2. Aquesta formació és acumulable per a l'obtenció d'un títol de formació professional, i és necessari per a això acreditar els requisits d'accés corresponents.

Article 43. Oferta per completar un cicle formatiu de formació professional.

1. L'acreditació de competències professionals adquirides a través de l'experiència laboral o de vies no formals de formació s'ha d'obtenir mitjançant el procediment que estableix el Reial decret 1224/2009, de 17 de juliol, de reconeixement de les competències professionals adquirides per experiència laboral.

2. Les administracions educatives han de promoure que les persones que hagin participat en el procediment d'avaluació i acreditació de competències professionals adquirides per l'experiència laboral puguin completar la formació necessària per obtenir un títol de formació professional.

3. Les administracions educatives han de facilitar informació sobre les diferents ofertes de mòduls professionals, en règim presencial o a distància, que poden cursar per completar la formació conduent a un títol de formació professional.

Article 44. Accions formatives desenvolupades en les empreses.

1. Les administracions educatives han de regular els requisits per impartir a les empreses accions formatives destinades a facilitar als seus treballadors més grans de 18 anys l'obtenció d'un títol de formació professional.

2. L'avaluació s'ha de realitzar per mòduls professionals del cicle formatiu corresponent i, si s'escau, per unitats formatives dels mòduls professionals i l'han de portar a terme centres de formació professional degudament acreditats.

3. Els requisits que estableixin les administracions educatives per impartir les accions formatives i les proves d'avaluació han de garantir l'adquisició dels resultats d'aprenentatge en les condicions de qualitat establertes per a l'obtenció dels títols de formació professional.

CAPÍTOL II

Centres que imparteixen formació professional del sistema educatiu

Article 45. Centres docents i xarxa de centres de formació professional.

1. Els ensenyaments de formació professional del sistema educatiu es poden impartir en els centres següents:

a) Centres públics i privats autoritzats per l'Administració educativa competent.
b) Centres de referència nacional, en les condicions i per als fins establerts en el Reial decret 229/2008, de 15 de febrer, pel qual es regulen els centres de referència nacional en l'àmbit de la formació professional.

c) Centres integrats de formació professional, de conformitat amb el que disposen l'article 11 de la Llei orgànica 5/2002, de 19 de juny, de les qualificacions professionals i de la formació professional, i el Reial decret 1558/2005, de 23 de desembre, pel qual es regulen els requisits bàsics dels centres integrats de formació professional.

2. Les administracions educatives han d'assegurar una xarxa estable de centres de formació professional del sistema educatiu amb tots els centres sostinguts amb fons públics.

3. Els centres públics i privats concertats que ofereixin de forma integrada ensenyaments de formació professional del sistema educatiu i per a l'ocupació:

a) Gaudeixen d'autonomia d'organització i de gestió dels recursos humans i materials, en els termes que estableixin reglamentàriament les administracions educatives i laborals en l'àmbit de les seves competències.

b) Poden accedir als recursos pressupostaris destinats al finançament de les accions formatives per a la feina que desenvolupin, de conformitat amb els mecanismes de cooperació que concertin les administracions educatives i laborals.

c) Han de sotmetre totes les accions formatives que desenvolupin a avaluacions de qualitat, en els termes que estableixin reglamentàriament les administracions competents.

4. En l'oferta de mòduls professionals específics de programes de qualificació professional inicial, hi poden participar les corporacions locals, les associacions professionals, les organitzacions no governamentals i altres entitats empresarials i sindicals en les condicions que determinin les administracions educatives.

Article 46. Requisits dels centres on s'imparteixin els ensenyaments de formació professional del sistema educatiu.

1. Tots els centres de titularitat pública o privada que ofereixin ensenyaments de formació professional han de complir, com a mínim, els requisits següents:

a) Reunir les condicions d'habitabilitat i de seguretat que assenyalen la legislació vigent. Els espais on tingui lloc la pràctica docent han de tenir ventilació i il·luminació natural.

b) Disposar de les condicions que possibilitin l'accés, la circulació i la comunicació de les persones amb discapacitat, d'acord amb el que disposa la legislació aplicable en matèria de promoció de l'accessibilitat i eliminació de barreres, sense perjudici dels ajustos raonables que s'hagin d'adoptar.

c) Complir els requisits d'espais establerts en els reials decrets pels quals es reguli cada títol o curs d'especialització i amb els equipaments que estableixen les administracions educatives per aconseguir els resultats d'aprenentatge de cada mòdul professional.

d) Disposar com a mínim dels espais i les instal·lacions següents:

- Despatx de direcció, d'activitats de coordinació i d'orientació.
- Secretaria.
- Biblioteca i sala de professors adequades al nombre de llocs escolars.
- Lavabos i serveis higienicosanitaris adequats al nombre de llocs escolars, així com lavabos i serveis higienicosanitaris adaptats per a persones amb discapacitat en el nombre, proporció i condicions d'ús funcional que la legislació aplicable en matèria d'accessibilitat estableixi.

2. Per als mòduls professionals específics dels programes de qualificació professional inicial els centres i entitats han de disposar dels espais i equipaments establerts per les administracions educatives.

3. Les instal·lacions poden ser comunes a altres ensenyaments que s'imparteixin al mateix centre educatiu. Els espais formatius definits per a cada cicle formatiu poden ser utilitzats, de forma no simultània, per a altres cicles formatius o ensenyaments, sempre que es disposi dels equipaments requerits.

4. Els centres autoritzats per impartir un determinat cicle formatiu poden impartir el cicle formatiu que el substitueixi per actualització del Catàleg de títols, d'acord amb el pla d'implantació de la comunitat autònoma.

5. Per tal de poder utilitzar les instal·lacions pròpies d'entorns professionals, les administracions educatives poden autoritzar per impartir els cicles formatius de formació professional del sistema educatiu l'ús d'altres espais i entorns, sempre que siguin adequats per a l'exercici de les activitats docents, que s'identifiquin els espais esmentats i que la superfície tingui proporció amb el nombre d'estudiants i satisfacin les característiques

que els corresponguin, i s'acrediti documentalment que tenen concedida autorització per utilitzar-les durant el temps en què tinguin lloc les activitats formatives. En qualsevol cas, aquests espais i entorns, així com els itineraris que hi condueixin, han d'incorporar les condicions d'accessibilitat necessàries que en permetin la utilització per part de l'alumnat amb discapacitat, d'acord amb el que estableix la legislació aplicable en matèria d'accessibilitat.

6. Els centres docents que imparteixin formació professional en règim presencial han de tenir com a màxim 30 alumnes per unitat escolar. El nombre de llocs escolars en aquests centres s'ha de fixar a les disposicions corresponents per les quals se n'autoritzi l'obertura i funcionament, tenint en compte les instal·lacions i condicions materials corresponents.

CAPÍTOL III

Admissió i matrícula

Article 47. *Admissió als centres que imparteixin formació professional.*

1. El procés d'admissió per cursar els ensenyaments de formació professional en centres públics i privats concertats s'ha de realitzar complint el que disposen les administracions educatives com a desplegament del que estableixen la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, i el present Reial decret.

2. Quan no hi hagi places suficients al centre sol·licitat, i atès que hi ha diferents vies d'accés als cicles formatius de grau mitjà i de grau superior, les administracions educatives han d'establir reserves de places atenent els criteris següents:

a) Accés als cicles formatius de grau mitjà:

– Entre el 60% i el 70% de les places per a l'alumnat que tingui el títol de graduat en educació secundària obligatòria.

– Entre el 20% i el 30% de les places per a l'alumnat que hagi superat els mòduls obligatoris d'un programa de qualificació professional inicial.

– Entre el 10% i el 20% de les places per a l'alumnat que hi accedeixi per les altres vies que preveu el present Reial decret.

En el cas que no es cobreixi la reserva en alguna de les opcions, les vacants s'han d'adjudicar de forma proporcional a la resta de les reserves.

b) Accés als cicles formatius de grau superior:

– Entre el 60% i el 70% de les places per a l'alumnat que tingui el títol de batxiller.

– Entre el 20% i el 30% de les places per a l'alumnat que hagi superat el curs d'accés als cicles formatius de grau superior.

– Entre el 10% i el 20% de les places per a l'alumnat que hi accedeixi per les altres vies que preveu el present Reial decret.

En el cas que no es cobreixi la reserva en alguna de les opcions, les vacants s'han d'adjudicar de forma proporcional a la resta de les reserves.

2. Les administracions educatives han d'establir els criteris per regular l'ordre de prelatió de l'alumnat dins de cada un dels col·lectius que assenyala l'apartat anterior. Entre aquests criteris s'ha de tenir en compte l'expedient acadèmic de l'alumnat.

3. Les administracions educatives han de determinar els criteris d'admissió, en cas que la demanda sigui més gran que l'oferta, per a la resta d'ofertes de formació professional regulades en el present Reial decret.

4. Per als ensenyaments de formació professional el perfil professional dels quals requereixi determinades condicions psicofísiques lligades a situacions de seguretat o salut, les administracions educatives poden requerir l'aportació de la documentació justificativa necessària, o la realització de determinades proves, quan així s'indiqui a la norma per la qual es regula cada títol.

5. En el procés d'admissió per cursar les ofertes en règim a distància, quan no existeixin places suficients, tenen prioritat les persones adultes que reuneixin les característiques personals o laborals que determinin reglamentàriament les administracions educatives.

Article 48. *Matrícula en els ensenyaments de formació professional.*

1. La matrícula en els cicles formatius de grau mitjà i superior està determinada per l'oferta dels dits ensenyaments.

2. En tot cas, la matrícula s'ha de realitzar a cada un dels cursos acadèmics, o per mòduls professionals en cas de matrícula parcial dels cicles formatius.

3. Per tal de garantir el dret a la mobilitat dels alumnes, les administracions educatives han de permetre la matriculació en règim presencial o a distància dels qui hagin superat algun mòdul professional en una altra comunitat autònoma i no hagin esgotat el número de convocatòries establert. Per a això, aquests alumnes poden realitzar matrícula parcial en els mòduls professionals que tinguin pendents de superar.

4. Durant un mateix curs acadèmic, un alumne no pot estar matriculat en el mateix mòdul professional a distància i en règim presencial.

5. Les administracions educatives han de regular el procediment de matrícula en els altres ensenyaments de formació professional que regula el present Reial decret.

CAPÍTOL IV

Ensenyaments de formació professional a distància

Article 49. *Oferta de formació professional a distància.*

1. L'oferta de formació professional a distància permet combinar l'estudi i la formació amb l'activitat laboral o altres responsabilitats, així com amb aquelles situacions personals que dificultin l'estudi i la formació en règim d'ensenyament presencial.

2. El Ministeri d'Educació i les administracions educatives han d'impulsar la generalització d'aquesta oferta educativa a distància, donant prioritat als sectors en creixement o que estiguin generant ocupació. Per a això ha d'elaborar, en col·laboració amb les comunitats autònomes, els materials necessaris per a aquesta oferta.

3. La Plataforma de formació professional a distància, promoguda pel Govern i desenvolupada en col·laboració amb les comunitats autònomes, ha de proporcionar, almenys, els serveis següents:

a) Ha de permetre cursar cicles formatius de grau mitjà i grau superior de formació professional.

b) Ha de permetre cursar la formació complementària que requereixin les persones que superin un procés d'avaluació i acreditació de competències professionals adquirides a través de l'experiència laboral, amb la finalitat que puguin obtenir un títol de formació professional.

c) Ha de permetre cursar mòduls professionals inclosos en títols i associats a unitats de competència del Catàleg nacional de qualificacions professionals, com a formació acumulable per a l'obtenció d'un títol de formació professional.

d) També es poden oferir, en aquesta modalitat, els cursos d'accés a cicles de grau mitjà i de grau superior.

e) Ha de proporcionar informació de les ofertes de les diferents administracions educatives, en règim d'ensenyament a distància.

4. Les administracions educatives han de col·laborar per facilitar la interoperabilitat de les seves plataformes d'ensenyament a distància.

Article 50. *Centres.*

1. Les administracions educatives, en l'àmbit de les seves competències, han d'adoptar les mesures necessàries i dictar les instruccions precises per a la posada en marxa

i funcionament de l'educació a distància en els ensenyaments de formació professional, amb la finalitat que aquests ensenyaments s'imparteixin amb els espais, equipaments, recursos i professorat que en garanteixin la qualitat. Així mateix, han de disposar dels materials curriculars adequats i adaptar-se al que disposa la disposició addicional quarta de la Llei orgànica 2/2006 de 3 de maig, d'educació.

2. Els centres públics i privats autoritzats per impartir ensenyaments de formació professional a distància han de tenir l'autorització prèvia per impartir aquests ensenyaments en règim presencial.

3. Els centres públics de les administracions educatives que imparteixin exclusivament formació a distància queden exceptuats del que disposa l'apartat anterior.

TÍTOL V

Avaluació i acreditació dels ensenyaments de formació professional

CAPÍTOL I

Avaluació

Article 51. *Avaluació dels ensenyaments de formació professional.*

1. L'avaluació de l'aprenentatge de l'alumnat dels ensenyaments de formació professional s'ha de realitzar per mòduls professionals. Els processos d'avaluació s'han d'adequar a les adaptacions metodològiques de les quals hagi pogut ser objecte l'alumnat amb discapacitat i s'ha de garantir la seva accessibilitat a les proves d'avaluació.

2. En tot cas, l'avaluació s'ha de realitzar prenent com a referència els objectius, expressats en resultats d'aprenentatge, i els criteris d'avaluació de cada un dels mòduls professionals, així com els objectius generals del cicle formatiu o curs d'especialització.

3. El tutor de l'empresa designat pel centre de treball corresponent per al període d'estada de l'alumne ha de col·laborar amb el tutor del centre educatiu per a l'avaluació del mòdul de formació en centres de treball. Aquest mòdul professional s'ha de qualificar d'apte o no apte i no s'ha de tenir en compte per calcular la nota mitjana de l'expedient acadèmic.

4. Cada mòdul professional pot ser objecte d'avaluació en quatre convocatòries, excepte el de formació en centres de treball, que ho és en dos. Amb caràcter excepcional, les administracions educatives poden establir convocatòries extraordinàries per a les persones que hagin esgotat les quatre convocatòries per motius de malaltia o discapacitat o altres que condicionin o impedeixin el desenvolupament ordinari dels estudis.

5. La qualificació dels mòduls professionals, excepte el de formació en centres de treball, és numèrica, entre u i deu, sense decimals. La superació dels ensenyaments requereix l'avaluació positiva en tots els mòduls professionals que les componen. Es consideren positives les puntuacions iguals o superiors a cinc punts.

6. La nota final del cicle formatiu és la mitjana aritmètica expressada amb dos decimals. La qualificació obtinguda en un mòdul professional superat és traslladable a qualsevol dels cicles en els quals estigui inclòs.

7. Les administracions educatives han d'establir les condicions de renúncia a la convocatòria i matrícula de tots o d'alguns mòduls professionals. La renúncia a la convocatòria s'ha de reflectir en els documents d'avaluació amb l'expressió de renúncia.

8. En el cas dels ensenyaments cursats a distància, l'avaluació final per a cada un dels mòduls professionals exigeix la superació de proves presencials en centres autoritzats que assegurin l'assoliment dels resultats d'aprenentatge, i s'ha d'harmonitzar amb els processos d'avaluació que es desenvolupin al llarg del curs.

9. L'avaluació dels mòduls professionals inclosos en els programes formatius desenvolupats en alternança amb empreses ha de ser realitzada pel professor responsable del mòdul, en coordinació, si s'escau, amb el tutor del centre docent i els tutors de l'empresa.

10. Els documents del procés d'avaluació dels ensenyaments de formació professional són l'expedient acadèmic de l'alumne, les actes d'avaluació i els informes

d'avaluació individualitzats. Els informes d'avaluació i els certificats acadèmics són els documents bàsics que garanteixen la mobilitat de l'alumnat.

CAPÍTOL II

Acreditacions oficials

Article 52. *Títols i certificats acadèmics.*

1. L'alumne o l'alumna que superi en la seva totalitat els ensenyaments d'un cicle formatiu obté un títol de formació professional:

- a) El títol corresponent de tècnic, si supera els ensenyaments de formació professional de grau mitjà.
- b) El títol corresponent de tècnic superior, si supera els ensenyaments de formació professional de grau superior.

2. Els qui no superin en la seva totalitat els ensenyaments del cicle formatiu poden sol·licitar un certificat acadèmic que acrediti la superació de mòduls professionals concrets. S'ha de fer constar la relació entre mòduls professionals superats i les unitats de competència acreditades del Catàleg nacional de qualificacions professionals.

3. L'alumnat que es matriculi parcialment en determinats mòduls professionals o en els programes formatius que assenyala el capítol V del títol I d'aquest Reial decret ha de rebre, prèvia sol·licitud, una certificació acadèmica expedida per l'Administració educativa que acrediti els mòduls superats amb la finalitat d'acumular la formació conduent a l'obtenció d'un títol de formació professional o un certificat de professionalitat.

4. Els títols i certificats acadèmics que indica el present article tenen efectes en tot el territori nacional i han de permetre la mobilitat de l'alumnat a altres centres educatius i, si s'escau, l'acreditació de les unitats de competència associades al Catàleg nacional de qualificacions professionals.

5. La superació del curs d'especialització s'ha d'acreditar mitjançant certificació acadèmica i té validesa en tot el territori nacional.

La certificació acadèmica que s'expedeixi a les persones titulades que superin un curs d'especialització ha d'esmentar el títol al qual aquesta es refereix i acreditar, si s'escau, les respectives unitats de competència del Catàleg nacional de qualificacions professionals. Aquesta certificació té valor en el Sistema Nacional de Qualificacions Professionals i Formació Professional.

L'expedició i registre dels certificats acadèmics del curs d'especialització es regeix pel Reial decret 1850/2009, de 4 de desembre, sobre expedició de títols acadèmics i professionals corresponents als ensenyaments que estableix la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.

6. Les administracions laborals competents han d'expedir, als qui ho sol·licitin, el certificat de professionalitat corresponent, sempre que a través dels ensenyaments professionals cursats en el sistema educatiu hagin obtingut la certificació acadèmica que acrediti les unitats de competència que conformen el dit certificat de professionalitat, per la superació dels mòduls professionals que hi estan associats.

Article 53. *Forma i contingut dels certificats acadèmics.*

1. Els certificats acadèmics han de ser expedits per impresos oficials normalitzats, per l'Administració educativa en l'àmbit territorial de la qual s'hagin cursat els ensenyaments de formació professional del sistema educatiu, prèvia sol·licitud de la persona interessada.

2. Els certificats acadèmics han de contenir, com a mínim, la informació següent:

- a) Dades personals.
- b) Dades del cicle formatiu, curs d'especialització o programa formatiu.
- c) Dades del centre on s'han cursat els estudis.
- d) Última qualificació obtinguda en cada mòdul professional, especificant l'any i el número de la convocatòria.

- e) Qualificació final en el cas de finalització dels ensenyaments.
- f) Les condicions d'accés.

TÍTOL VI

Informació i orientació professional en la formació professional del sistema educatiu

Article 54. *Fins.*

La informació i orientació professional en la formació professional del sistema educatiu té els fins següents:

- a) Facilitar informació i orientació sobre les diverses ofertes de formació disponibles, identificant les oportunitats d'aprenentatge al llarg de la vida, les possibilitats d'accedir-hi, els requisits acadèmics establerts i els itineraris formatius, les ajudes a la formació. Tot això, adaptat a les condicions, necessitats i interessos de les persones que sol·licitin la informació.
- b) Facilitar informació i orientació sobre el mercat laboral, tendències laborals, oportunitats d'autoocupació així com la mobilitat laboral i professional en els diferents sectors econòmics.
- c) Oferir informació i orientació sobre la naturalesa i les fases del procediment d'avaluació i acreditació de les competències professionals adquirides a través de l'experiència laboral, l'accés, les acreditacions oficials que es poden obtenir i els efectes d'aquestes, per facilitar la presa d'una decisió fonamentada sobre la participació en el procediment així com, si s'escau, l'acompanyament necessari al començament i desenvolupament d'aquest.
- d) Orientar cap a la definició dels itineraris formatius i professionals que s'adaptin més bé als interessos i circumstàncies personals, ajustant expectatives i preferències, i identificant metes professionals.
- e) Orientar l'alumnat cap als cicles formatius que s'adaptin més bé a les seves circumstàncies personals, de manera que l'opció escollida els permeti superar els objectius dels mòduls professionals i acabar la totalitat del cicle formatiu.

Article 55. *Organització.*

1. Les administracions educatives, en l'àmbit de les seves competències, han de proporcionar informació a l'alumnat del sistema educatiu, a les famílies i a la societat en general. Així mateix, s'han d'establir les mesures i els instruments necessaris de suport i reforç per facilitar la informació, orientació i assessorament tant als joves amb risc d'abandonament prematur del sistema educatiu com als col·lectius amb més risc d'exclusió social.

2. Amb la finalitat d'aconseguir més eficàcia dels serveis i recursos destinats a la informació i orientació professional, les administracions educatives, en l'àmbit de la seva competència, han d'establir les mesures que garanteixin la coordinació necessària amb altres serveis o dispositius dependents de les administracions educatives i laborals, de l'Administració local, dels interlocutors socials i de qualsevol altre organisme o entitat que presti serveis d'orientació professional.

3. El Ministeri d'Educació ha d'impulsar, a través de les administracions educatives, la recollida sistemàtica de dades a nivell nacional sobre l'ús dels serveis d'informació i orientació professional en institucions educatives, amb la finalitat d'elaborar informes, recomanacions i eines que permetin millorar la qualitat de la prestació.

4. El Ministeri d'Educació i les administracions educatives han de col·laborar en l'actualització de la plataforma informàtica integrada d'informació i orientació professional (www.todofp.es), amb la finalitat de millorar la coordinació i la complementarietat de les diferents plataformes existents.

5. Els centres integrats de formació professional i els centres de referència nacional han de desenvolupar l'experimentació necessària per a l'elaboració de models i recursos

d'informació i orientació professional que serveixin de base per ser aplicats en els centres i serveis de les administracions educatives.

6. El Ministeri d'Educació i el Ministeri de Treball i Immigració, juntament amb les administracions educatives i laborals corresponents, i amb els interlocutors socials, han de col·laborar a l'establiment de sistemes de garantia de qualitat per aconseguir la consecució dels fins de la informació i orientació professional.

TÍTOL VII

La qualitat en la formació professional del sistema educatiu

Article 56. *Impuls a la innovació i qualitat: accions i mesures.*

El Ministeri d'Educació ha d'impulsar, juntament amb les administracions educatives, accions i mesures dirigides a:

- a) Incentivar l'esforç dels centres per a la millora dels nivells de qualitat com a contribució a l'excel·lència en l'àmbit de la formació professional.
- b) Promoure la col·laboració amb les empreses dels diferents sectors productius per potenciar la innovació, la transferència de coneixement i l'especialització en matèria de formació professional.
- c) Potenciar la innovació en aspectes didàctics, tecnològics, d'orientació i inserció professional.
- d) Desenvolupar les actuacions necessàries per incrementar la participació d'estudiants, treballadors, professorat i formadors en programes de mobilitat nacional i internacional.
- e) Promoure plans de formació específics per al professorat i formadors de formació professional de les diferents famílies professionals.

Article 57. *Marc de referència de garantia de la qualitat en la formació professional del sistema educatiu.*

1. S'estableix el Marc de referència de garantia de la qualitat en la formació professional del sistema educatiu, en coherència amb el Marc de referència europeu de garantia de la qualitat, com a instrument de referència per ajudar i supervisar la millora permanent de la qualitat de la formació professional del sistema educatiu.
2. Aquest Marc està definit fonamentalment per instruments comuns, descriptors i indicadors de qualitat de referència.
3. La Direcció General de Formació Professional del Ministeri d'Educació ha d'elaborar el conjunt de descriptors i indicadors de qualitat, en col·laboració amb les administracions educatives i els agents socials més representatius, a través de la Xarxa de garantia de la qualitat en formació professional.
4. Als efectes de la recomanació que preveu el Marc de referència europeu aprovada pel Parlament Europeu i el Consell de 18 de juny de 2009, s'estableix que el punt de referència nacional de garantia de la qualitat en la formació professional és la Subdirecció General d'Orientació i Formació Professional del Ministeri d'Educació.

Article 58. *Xarxa de qualitat en la formació professional del sistema educatiu.*

1. El Ministeri d'Educació, juntament amb les comunitats autònomes, estableix la xarxa de qualitat, que té com a finalitats fonamentals:
  - a) Convertir la formació professional del sistema educatiu en un referent de qualitat de manera que gaudeixi de la màxima confiança de l'alumnat, del teixit empresarial i de la societat en general.
  - b) Fomentar la cultura de la millora i assegurament de la qualitat i innovació en la formació professional del sistema educatiu.
  - c) Proposar estratègies i coordinar accions i mesures de planificació, desenvolupament

i avaluació conduents a millorar la qualitat de l'ensenyament i dels serveis de la formació professional del sistema educatiu.

d) Desenvolupar procediments per al seguiment i l'avaluació de la millora contínua de la formació professional.

3. El Ministeri d'Educació, en col·laboració amb les administracions educatives, ha d'establir l'estructura i l'organització de la xarxa de qualitat de formació professional del sistema educatiu.

Disposició addicional primera. Col·laboració entre la formació professional de grau superior, les empreses i la universitat.

1. Les administracions educatives han de promoure la col·laboració entre els centres que imparteixin ensenyaments de formació professional de grau superior, les empreses o les universitats, amb l'objectiu de desenvolupar nous models de relacions entre el teixit productiu, la universitat, la formació professional i els organismes agregats, amb la finalitat de crear innovació científica i empresarial i optimitzar recursos.

2. Per a això, les administracions educatives, en l'àmbit de les seves competències, han de promoure el desenvolupament de projectes d'actuació conjunts entre els centres de formació professional que imparteixin cicles formatius de grau superior, la universitat i empreses dels sectors productius corresponents. El desenvolupament d'aquests projectes conjunts ha de permetre la generació d'entorns integrats de treball conjunt entre els diferents ensenyaments de l'educació superior.

3. Els centres de formació professional que participin en aquests entorns tenen la dependència orgànica i funcional establerta actualment en la normativa vigent per als ensenyaments de formació professional del sistema educatiu i han de complir, quant a l'estructura dels ensenyaments i el seu desenvolupament, amb el que estableix aquest Reial decret.

Disposició addicional segona. Accessibilitat en els ensenyaments de formació professional.

1. El Govern i les administracions educatives, en l'àmbit de les seves competències respectives, han d'incloure en el currículum dels cicles formatius els elements necessaris per garantir que les persones que cursin ofertes de formació referides als camps professionals esmentats a la disposició final desena de la Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, no-discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat, desenvolupin les competències incloses en el currículum en disseny per a tots.

2. Així mateix les diferents ofertes de formació professional i les proves d'accés han d'observar la legislació en matèria d'igualtat d'oportunitats, no-discriminació i accessibilitat universal. Amb aquesta finalitat l'alumnat ha de disposar dels mitjans i recursos que es necessitin per accedir i cursar aquests ensenyaments.

3. D'acord amb el que disposa l'article 75.2 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, les administracions educatives han d'establir un percentatge de places reservades en els ensenyaments de formació professional per a l'alumnat amb discapacitat, que no pot ser inferior al cinc per cent de l'oferta de places.

Disposició addicional tercera. Altres titulacions equivalents als efectes d'accés.

Als efectes del que estableixen els articles 16 i 18 d'aquest Reial decret, es pot accedir als cicles formatius i a les proves per a l'obtenció dels títols corresponents, acreditant alguna de les condicions següents:

- a) Per als cicles formatius de grau mitjà:
- Tenir el títol de graduat en educació secundària.
  - Tenir el títol de tècnic auxiliar.
  - Tenir el títol de tècnic.

- Tenir el títol de batxiller superior.
- Haver superat el segon curs del primer cicle experimental de reforma dels ensenyaments mitjans.
  - Haver superat, dels ensenyaments d'arts aplicades i oficis artístics, el tercer curs del pla de 1963 o el segon de comuns experimental.
  - Acreditar tenir un màxim de dues matèries pendents en el conjunt dels dos primers cursos del batxillerat unificat i polivalent.
  - Tenir alguna de les titulacions equivalents per a l'accés als cicles formatius de grau superior que estableix l'apartat b).
  - Haver superat altres estudis o cursos de formació dels declarats equivalents a efectes acadèmics amb algun dels anteriors.

b) Per als cicles formatius de grau superior:

- Tenir el títol de batxiller establert a la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu.
- Haver superat el segon curs de qualsevol modalitat de batxillerat experimental.
- Haver superat el curs d'orientació universitària o preuniversitari.
- Tenir el títol de tècnic especialista, tècnic superior o equivalent a efectes acadèmics.
- Tenir una titulació universitària o equivalent.

c) Per als cursos d'especialització de formació professional:

- Tenir el títol de tècnic o equivalent a efectes acadèmics, referenciats en l'especialització corresponent.
- Tenir el títol de tècnic especialista, tècnic superior o equivalent a efectes acadèmics, referenciats en l'especialització corresponent.

Disposició addicional quarta. *Equivalències a títols genèrics de tècnic i tècnic superior.*

1. Els títols de tècnic auxiliar de la Llei 14/1970, de 4 d'agost, general d'educació, i finançament de la reforma educativa que no tinguin declarada l'equivalència a efectes professionals a un títol de tècnic en la professió corresponent, a més de tenir els efectes acadèmics que el títol de graduat en educació secundària obligatòria establert a la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, tenen els mateixos efectes professionals que corresponguin al títol genèric de tècnic de formació professional del sistema educatiu.

2. Els títols de tècnic especialista de la Llei 14/1970, de 4 d'agost, general d'educació i finançament de la reforma educativa, que no tinguin declarada l'equivalència a un títol de tècnic superior en l'especialitat corresponent, tenen els mateixos efectes acadèmics i professionals que el títol genèric de tècnic superior de la formació professional del sistema educatiu.

Disposició addicional cinquena. *Convalidació entre mòduls professionals dels títols establerts a l'empara de la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre de 1990, d'ordenació general del sistema educatiu, i mòduls professionals dels títols establerts a l'empara de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.*

1. Els mòduls professionals de títols de la Llei 14/1990, excepte el de formació en centres de treball, que figurin com a convalidats a l'annex dels títols elaborats a l'empara de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, donen dret a la convalidació del mòdul professional corresponent que aparegui a l'annex esmentat, independentment del títol de formació professional a què pertanyi.

2. Aquesta convalidació ha de ser reconeguda per la direcció del centre educatiu on consti l'expedient de l'alumne i ha d'anar acompanyada de la documentació acreditativa de complir els requisits exigits, d'acord amb el que disposa l'article 40 d'aquest Reial decret.

Disposició addicional sisena. *Titulacions i especialitat del professorat, atribució docent i equivalències als efectes de docència.*

En la disposició estatal que estableixi i reguli cada títol de formació professional o curs d'especialització s'han d'establir:

- a) Les especialitats del professorat del sector públic a les quals s'atribueix la impartició dels mòduls professionals corresponents, així com les equivalències als efectes de docència i la qualificació dels professors especialistes que en cada cas siguin procedents.
- b) Les titulacions requerides i qualssevol altres requisits necessaris per a la impartició dels mòduls professionals, per al professorat dels centres de titularitat privada o de titularitat pública d'altres administracions diferents de les educatives.

Disposició addicional setena. *Règim especial dels centres militars que imparteixin ensenyament de formació professional.*

1. Els centres docents militars poden ser autoritzats pel Ministeri d'Educació per impartir al personal militar ensenyaments conduents a l'obtenció de títols de formació professional, de conformitat amb l'article 55.3 de la Llei 39/2007, de 19 de novembre, de la carrera militar.

2. Els ensenyaments de formació professional en els centres docents militars autoritzats han de ser impartits per personal que compleixi les titulacions requerides i els requisits necessaris establerts en els reials decrets pels quals es regulen els títols corresponents de formació professional i altres disposicions concordants.

Els centres docents militars autoritzats per impartir ensenyaments de formació professional es poden integrar a la xarxa de centres públics del sistema educatiu de la comunitat autònoma en el territori de la qual radiquin, als efectes de la provisió de places i mobilitat del professorat.

3. L'Administració educativa del territori en què radiqui cada centre pot proporcionar al Ministeri de Defensa el personal docent necessari per impartir aquests ensenyaments. A aquests efectes s'han de subscriure els convenis de col·laboració corresponents entre el Ministeri d'Educació, el Ministeri de Defensa i la comunitat autònoma corresponent en els qual s'han de precisar les necessitats de personal dels centres docents militars, amb indicació de l'especialitat o els requisits de titulació, i la quantia de la compensació que el Ministeri de Defensa ha de transferir a l'administració educativa corresponent al cost de les retribucions del personal docent que presti serveis als centres docents militars de formació.

En aquest cas, el personal docent de l'Administració educativa queda adscrit als centres docents militars autoritzats pel Ministeri d'Educació.

4. Els funcionaris docents que imparteixin ensenyaments de formació professional en centres militars gaudeixen dels mateixos drets i obligacions que els destinats en places de centres docents de l'administració educativa en el territori del qual radiquin, amb les peculiaritats derivades del caràcter militar dels centres.

5. Atenent la singularitat de l'entorn professional de les Forces Armades, els ensenyaments del currículum de l'àmbit de gestió del Ministeri d'Educació es poden contextualitzar a aquest entorn. Per a això, el professorat ha de comptar amb la col·laboració necessària del personal militar destinat en els centres.

6. Els estudis conduents al títol de formació professional poden tenir una durada de tres cursos acadèmics per poder combinar-los amb els ensenyaments militars.

7. El mòdul de formació en centres de treball té les mateixes finalitats marcades a l'article 25 d'aquest Reial decret i es pot realitzar a les unitats, vaixells, centres i organismes del Ministeri de Defensa. Té una durada mínima de 30 dies amb dedicació exclusiva.

Disposició addicional vuitena. *Correspondència dels títols de formació professional amb la Classificació internacional normalitzada de l'educació.*

Als efectes de la Classificació internacional normalitzada de l'educació de la UNESCO (CINE 1997 o el seu equivalent en la versió definitiva de la CINE 2011), el títol de tècnic superior de formació professional acredita un nivell educatiu 5B i el títol de tècnic de formació professional acredita un nivell educatiu 3B.

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

Queden derogades totes les disposicions del mateix rang o inferior que s'oposin al que disposa aquest Reial decret i, en particular, el Reial decret 1538/2006, de 15 de desembre, pel qual s'estableix l'ordenació general de la formació professional del sistema educatiu.

Disposició final primera. *Calendari d'aplicació.*

Totes les disposicions que preveu aquest Reial decret són aplicables en el curs 2012-2013. Les administracions educatives poden anticipar la implantació de les mesures que considerin necessàries en el curs 2011-2012.

Disposició final segona. *Equivalència entre els títols anteriors, els actuals títols de formació professional i les noves titulacions.*

El Govern, prèvia consulta al Consell General de la Formació Professional, ha de determinar les equivalències entre els títols de formació professional de la Llei 14/1970, de 4 d'agost, general d'educació i de finançament de la reforma educativa, els títols vigents de la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, i els que s'estableixin a l'empara de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOE).

Disposició final tercera. *Títol competencial i caràcter bàsic.*

1. Aquest Reial decret té caràcter bàsic i es dicta a l'empara de les regles 1a i 30a de l'article 149.1 de la Constitució, que reserva a l'Estat la competència per establir les normes bàsiques per al desenvolupament del dret a l'educació, a fi de garantir el compliment de les obligacions dels poders públics en aquesta matèria.

2. S'exceptuen d'aquest caràcter el títol II i el títol III d'aquest Reial decret, que es dicten a l'empara de la competència exclusiva de l'Estat per a la regulació de les condicions d'obtenció, expedició i homologació de títols acadèmics i professionals, de conformitat amb la regla 30a de l'article 149.1 de la Constitució.

Disposició final quarta. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 29 de juliol de 2011.

JUAN CARLOS R.

El ministre d'Educació,
ÁNGEL GABILONDO PUJOL

ANNEX I

Competències pròpies dels diferents nivells de formació professional

Programes de qualificació professional inicial

1. Realitzar tasques senzilles, en un context de treball concret; aplicant les competències bàsiques i les destreses necessàries.
2. Resoldre problemes predictibles en l'activitat professional.
3. Desenvolupar les tasques pròpies del seu nivell amb autonomia i responsabilitat utilitzant criteris de qualitat i eficiència.
4. Adquirir nous coneixements per si mateix, aplicant les habilitats bàsiques en la utilització de les fonts d'informació.
5. Adaptar-se a les noves situacions laborals originades per canvis tecnològics i organitzatius en la seva activitat professional.
6. Comunicar-se eficaçment i treballar en equip, respectant l'autonomia i competència de les diferents persones que intervenen en l'àmbit del seu treball, per millorar la qualitat de la feina realitzada.
7. Assumir mesures de prevenció de riscos i seguretat laboral en la realització de les activitats professionals.
8. Actuar amb esperit emprenedor, iniciativa personal i responsabilitat en l'elecció dels procediments de la seva activitat laboral.
9. Exercir els drets i les obligacions derivades de l'activitat professional, d'acord amb el que estableix la legislació vigent, participant activament en la vida econòmica, social i cultural.

Cicles formatius de grau mitjà

1. Aplicar tècniques i coneixements de diferents àmbits de coneixement en un camp professional especialitzat.
2. Resoldre problemes i contingències de forma creativa i innovadora dins de l'àmbit de la seva competència, identificant les causes que els provoquen.
3. Supervisar el treball rutinari d'altres persones assumint la responsabilitat necessària per a l'avaluació i la millora de processos i procediments de treball, que garanteixin la qualitat del producte o servei.
4. Adaptar-se a les noves situacions laborals originades per canvis tecnològics i organitzatius en els processos productius, actualitzant els seus coneixements utilitzant els recursos existents per a l'aprenentatge al llarg de la vida, especialment les tecnologies de la informació i la comunicació.
5. Realitzar i organitzar amb responsabilitat i autonomia el treball assignat en l'àmbit de la seva competència, cooperant o treballant en equip amb altres professionals a l'entorn de treball.
6. Comunicar-se eficaçment, respectant l'autonomia i competència de les diferents persones que intervenen en l'àmbit del seu treball, per millorar la qualitat del treball i producte o servei realitzat.
7. Aplicar els protocols i les mesures preventives de riscos laborals i protecció ambiental durant el procés productiu, per evitar danys a les persones i a l'entorn laboral i ambiental.
8. Realitzar la gestió bàsica per a la creació i funcionament d'una petita empresa i tenir iniciativa en la seva activitat professional.
9. Exercir els drets i les obligacions derivades de l'activitat professional, d'acord amb el que estableix la legislació vigent, participant activament en la vida econòmica, social i cultural.

Cicles formatius de grau superior

1. Definir, planificar i organitzar processos i procediments de treball amb autonomia en el seu camp professional.
2. Avaluar i resoldre problemes i contingències en contextos variats i generalment no previsibles, amb comprensió crítica, transferència de sabers i capacitat per a la innovació i la creativitat.
3. Supervisar objectius, tècniques i resultats del treball personal i dels membres de l'equip, amb lideratge i esperit de millora, garantint la qualitat del procés i del producte o servei.
4. Aplicar i integrar tecnologies i coneixements avançats o especialitzats en els processos de treball.
5. Adaptar-se a les noves situacions laborals, mantenint actualitzats els coneixements científics, tècnics i tecnològics relatius al seu entorn professional, gestionant la seva formació i els recursos existents en l'aprenentatge al llarg de la vida, especialment utilitzant les tecnologies de la informació i la comunicació.
6. Comunicar-se amb els seus iguals, superiors, clients i persones sota la seva responsabilitat, utilitzant vies eficaces de comunicació, transmetent la informació o els coneixements adequats i respectant l'autonomia i la competència de les persones que intervenen en l'àmbit del seu treball.
7. Generar entorns segurs en el desenvolupament del seu treball i el del seu equip, supervisant i aplicant els procediments de prevenció de riscos laborals i ambientals, d'acord amb el que estableix la normativa i els objectius de l'empresa.
8. Realitzar la gestió bàsica per a la creació i funcionament d'una petita empresa i tenir iniciativa en la seva activitat professional amb sentit de la responsabilitat social.
9. Exercir els drets i les obligacions derivades de l'activitat professional, d'acord amb el que estableix la legislació vigent, participant activament en la vida econòmica, social i cultural.

ANNEX II

Competències bàsiques relacionades amb l'accés als cicles formatius de grau mitjà

Les competències bàsiques que s'han de tenir especialment com a referència són les següents:

- Tractament de la informació i competència digital.
- Competència en comunicació lingüística.
- Competència matemàtica.
- Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic.
- Competència social i ciutadana.

Tractament de la informació i competència digital.

Descripció: aquesta competència consisteix a disposar d'habilitats per buscar, obtenir, processar i comunicar informació, i per transformar-la en coneixement. La competència digital significa, així mateix, comunicar la informació i els coneixements adquirits. Aquesta competència permet resoldre problemes, treballar en entorns col·laboratius i generar produccions responsables i creatives.

El tractament de la informació i la competència digital impliquen ser una persona autònoma, eficaç, responsable, crítica i reflexiva en seleccionar, tractar i utilitzar la informació i les seves fonts, així com les diferents eines tecnològiques. Tenir una actitud crítica i reflexiva en la valoració de la informació disponible, contrastant-la quan és necessari, i respectar les normes de conducta acordades socialment per regular l'ús de la informació i les seves fonts en els diferents suports.

Resultats esperables: l'alumnat que ha d'ingressar en un cicle formatiu de grau mitjà hauria de poder realitzar les operacions bàsiques de maneig d'un ordinador i els seus

perifèrics; utilitzar adequadament la terminologia relacionada amb les TIC; utilitzar Internet per buscar i obtenir informació; executar tasques senzilles amb un processador de textos i un full de càlcul; instal·lar, desinstal·lar i actualitzar programes en un sistema operatiu.

Competència en comunicació lingüística.

Descripció: aquesta competència es refereix a l'ús del llenguatge:

com a instrument per a la comunicació oral i escrita: llegir i escriure; conversar, dialogar, expressar i interpretar pensaments, emocions, vivències, opinions, creacions.

per a la representació, interpretació i comprensió de la realitat: adaptar la comunicació al context; buscar, recopilar, processar i comunicar informació; conèixer les regles del sistema de la llengua; generar hipòtesis, idees, supòsits, interrogants.

per a la construcció i comunicació del coneixement: comprendre els textos; estructurar el coneixement i donar coherència i cohesió al discurs, a les pròpies accions i tasques; manejar diverses fonts d'informació.

per a l'organització i autoregulació del pensament, les emocions i la conducta: adoptar decisions, conèixer, eliminar estereotips i expressions sexistes; formar-se un judici crític i ètic; ús de la comunicació per resoldre conflictes; acceptar opinions diferents de la pròpia.

És la competència bàsica fonamental en qualsevol procés d'aprenentatge ja que no hi ha coneixement ni disciplina que no la requereixi. Persegueix l'adquisició d'habilitats i destreses per a la comunicació oral i escrita de tipus lingüístic (pronunciació, entonació, lèxic, estructuració gramatical, ritme, fluïdesa), i també discursius (selecció i ordenament d'idees, coherència) i estratègics amb l'ús d'estratègies no verbals.

Resultats esperables: l'alumnat que ha d'ingressar en un cicle formatiu de grau mitjà hauria de demostrar un nivell de comprensió i ús d'expressions orals i textos escrits que li permetin l'accés al coneixement. Així, hauria de ser capaç d'explicar fets, idees o emocions de forma oral amb claredat. Així mateix, hauria de ser capaç d'elaborar esquemes i resums de textos senzills.

En el cas de les llengües estrangeres.

Descripció: la competència en llengua estrangera s'emmarca dins de la competència en comunicació lingüística. Aquesta competència es refereix a la utilització del llenguatge com a instrument de comunicació oral i escrita. La competència en llengua estrangera està relacionada amb les destreses discursives que tenen lloc en àmbits diversos com el de les relacions personals, l'àmbit educatiu, l'acadèmic, el públic o el dels mitjans de comunicació. El seu coneixement contribueix a la formació de l'alumnat des d'una perspectiva integral en tant que afavoreix el respecte, l'interès i la comunicació amb parlants d'altres llengües, desenvolupa la consciència intercultural i és un vehicle per a la comprensió de temes i problemes globals.

Resultats esperables: l'alumnat que ha d'ingressar en un cicle formatiu de grau mitjà hauria de poder obtenir informació lingüística de diccionaris i altres obres de consulta i aplicar-la a la comprensió i producció de textos senzills; conèixer el vocabulari bàsic i les estructures gramaticals elementals; identificar la idea general i informació rellevant en un text senzill i en una conversa; llegir textos senzills de forma autònoma amb finalitats diverses.

Competència matemàtica.

Descripció: la competència matemàtica consisteix en l'habilitat per utilitzar i relacionar els números, les seves operacions bàsiques, els símbols i les formes d'expressió i raonament matemàtic, tant per produir i interpretar diferents tipus d'informació, com per resoldre problemes relacionats amb la vida quotidiana i amb el món laboral.

Forma part de la competència matemàtica l'habilitat per interpretar i expressar amb claredat i precisió informacions, dades i argumentacions. Així mateix aquesta competència implica el coneixement i maneig dels elements matemàtics bàsics (diferents tipus de

números, mesures, símbols, elements geomètrics, etc.) i la posada en pràctica de processos de raonament que porten a la solució dels problemes o a l'obtenció d'informació. Aquests processos permeten aplicar aquesta informació a una varietat més gran de situacions i contextos, seguir cadenes argumentals identificant les idees fonamentals, i estimar i enjudiciar la lògica i validesa d'argumentacions i informacions.

En conseqüència, la competència matemàtica suposa l'habilitat per seguir determinats processos de pensament (com la inducció i la deducció, entre d'altres) i aplicar alguns algorismes de càlcul per identificar la validesa dels raonaments i valorar el grau de certesa associat als resultats derivats dels raonaments vàlids.

Resultats esperables: l'alumnat que ha d'ingressar en un cicle formatiu de grau mitjà hauria de poder resoldre problemes en els quals intervinguin percentatges i taxes o en els quals sigui necessari el plantejament i la resolució d'equacions de primer grau, utilitzar els diferents tipus de nombres i operacions per resoldre problemes relacionats amb la vida diària, calcular magnituds, analitzar, elaborar i interpretar taules i gràfics, obtenir i interpretar els paràmetres estadístics més usuals, reconèixer situacions i fenòmens associats a l'atzar i la probabilitat.

Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic.

Descripció: la competència en el coneixement i la interacció amb el món físic té un paper essencial en l'habilitat per interactuar amb el món físic, tant en els seus aspectes naturals com en els generats per l'acció humana, i possibilita la comprensió de successos, la predicció de conseqüències i l'activitat dirigida a la millora i preservació de les condicions de vida pròpia, de les altres persones i de la resta dels éssers vius. Aquesta competència implica no només un millor coneixement de cada una de les ciències de la naturalesa i un coneixement sobre la pròpia Ciència sinó també de l'ús que es fa d'aquest coneixement per identificar qüestions a les quals pot donar resposta la investigació científica, adquirir nous coneixements, explicar fenòmens naturals i extreure conclusions basades en proves sobre temes relacionats amb les ciències.

Comporta, per tant, l'aplicació dels processos que caracteritzen les ciències i el mètode de recerca científica i requereix la comprensió dels trets característics de la ciència, entesa com una forma del coneixement i indagació humana, el seu caràcter temptatiu i creatiu, i determinada per les actituds de la persona respecte a les ciències i a la seva disposició per implicar-se en qüestions o temes científics.

Resultats esperables: l'alumnat que ha d'ingressar en un cicle formatiu de grau mitjà hauria de poder identificar hàbits saludables d'higiene, salut i alimentació, conèixer els fenòmens ambientals generals, conèixer el mapa energètic del nostre temps, justificar la importància de la diversitat de plantes i animals per a l'estabilitat de la biosfera, diferenciar el coneixement científic d'altres formes del pensament humà, identificar i descriure fets que mostrin la Terra com un planeta en canvi continu.

Competència social i ciutadana.

Descripció: aquesta competència fa possible comprendre la realitat social en què es viu, cooperar, conviure i exercir la ciutadania democràtica en una societat plural, així com comprometre's a contribuir a la seva millora. Integra coneixements diversos i habilitats complexes que permeten participar, prendre decisions, escollir com comportar-se en determinades situacions i responsabilitzar-se de les eleccions personals adoptades. Globalment suposa utilitzar, per desenvolupar-se socialment, el coneixement sobre l'evolució i organització de les societats i sobre els trets i valors del sistema democràtic, així com utilitzar el judici moral tant per elegir i prendre decisions, com per exercir activament i responsablement els drets i deures de la ciutadania.

Resultats esperables: l'alumnat que ha d'ingressar en un cicle formatiu de grau mitjà hauria de saber treballar en equip, ser capaç d'expressar les seves opinions de forma assertiva i raonada en el context de diferents formes de participació que ha de conèixer i saber desenvolupar-s'hi sota els principis bàsics de la Declaració Universal dels Drets Humans. Hauria de saber descriure l'organització social, política i territorial del seu entorn

més pròxim (local) i més llunyà (comunitats autònomes, Espanya, Europa), així com situar en el temps els esdeveniments històrics més rellevants i representatius. Hauria de fer ús de diferents fonts i eines de recerca per obtenir i relacionar informació.

ANNEX III

Competències bàsiques relacionades amb l'accés als cicles formatius de grau superior

Les competències bàsiques que s'han de tenir especialment com a referència són les següents:

- Tractament de la informació i competència digital.
- Competència en comunicació lingüística.
- Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic.
- Competència social i ciutadana.

Tractament de la informació i competència digital.

Descripció: aquesta competència consisteix a disposar d'habilitats per buscar, obtenir, processar i comunicar informació, i per transformar-la en coneixement. La competència digital significa, així mateix, comunicar la informació i els coneixements adquirits. Aquesta competència permet resoldre problemes, treballar en entorns col·laboratius i generar produccions responsables i creatives.

El tractament de la informació i la competència digital impliquen ser una persona autònoma, eficaç, responsable, crítica i reflexiva en seleccionar, tractar i utilitzar la informació i les seves fonts, així com les diferents eines tecnològiques. Tenir una actitud crítica i reflexiva en la valoració de la informació disponible, contrastant-la quan és necessari, i respectar les normes de conducta acordades socialment per regular l'ús de la informació i les seves fonts en els diferents suports.

Resultats esperables: l'alumnat que ha d'ingressar en un cicle formatiu de grau superior hauria de poder utilitzar Internet per buscar, intercanviar i obtenir informació; executar tasques amb un processador de textos i un full de càlcul; aplicar les normes de seguretat adequades; desenvolupar-se en entorns de treball on es comparteix informació digital; instal·lar, desinstal·lar i actualitzar programari; crear i gestionar una base de dades; dissenyar i elaborar presentacions multimèdia i integrar-les en pàgines web.

Competència en comunicació lingüística.

Descripció: és la competència bàsica fonamental en qualsevol procés d'aprenentatge ja que no hi ha coneixement ni disciplina que no la requereixi. Se centra en el coneixement dels diferents tipus de discursos i, en particular, el científic i el literari, encara que també en el coneixement dels usos bàsics de la llengua que regulen la vida social de la comunicació interpersonal. Aquesta competència dota l'alumnat de més capacitat per conèixer discursos aliens i per formalitzar el propi i, d'altra banda, per elevar el nivell de coneixements i la capacitat de reflexió, a més d'incrementar l'experiència lectora i la potencialitat creadora.

Resultats esperables: l'alumnat que hagi d'ingressar en un cicle formatiu de grau superior hauria de demostrar un nivell de comprensió i ús d'expressions orals i textos escrits que li permetin l'accés al coneixement. S'hauria d'expressar amb correcció, així com interpretar i analitzar de forma crítica textos escrits i també elaborar-los. També hauria de saber comunicar les seves idees i opinions en interaccions orals, explicant i argumentant activament i reflexivament, utilitzant adequadament la tonalitat i el llenguatge gestual i corporal.

En el cas de les llengües estrangeres.

Descripció: la competència en llengua estrangera s'emmarca dins de la competència en comunicació lingüística. Aquesta competència es refereix a la utilització del llenguatge

com a instrument de comunicació oral i escrita. La competència en llengua estrangera està relacionada amb les destreses discursives que tenen lloc en àmbits diversos com el de les relacions personals, l'àmbit educatiu, l'acadèmic, el públic o el dels mitjans de comunicació. El seu coneixement contribueix a la formació de l'alumnat des d'una perspectiva integral en tant que afavoreix el respecte, l'interès i la comunicació amb parlants d'altres llengües, desenvolupa la consciència intercultural i és un vehicle per a la comprensió de temes i problemes globals.

Resultats esperables: l'alumnat que hagi d'ingressar en un cicle formatiu de grau superior hauria de ser capaç d'identificar la idea general en un text escrit; comprendre un text escrit de caràcter tècnic; deduir el significat de paraules o expressions desconegudes d'acord amb el context; comprendre textos orals i audiovisuals sobre temes relacionats amb els seus interessos vocacionals o professionals; produir textos escrits estructurats, realitzar presentacions orals clares i estructurades i comprendre i interpretar la informació principal transmesa oralment per diferents parlants.

Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic.

Descripció: aquesta competència es refereix a l'habilitat per interactuar amb el món físic, tant en els seus aspectes naturals com en els generats per l'acció humana, de tal manera que es possibilita la comprensió de successos, la predicció de conseqüències i l'activitat dirigida a la millora i preservació de les condicions de vida pròpia, de les altres persones i de la resta dels éssers vius. En definitiva, incorpora habilitats per desenvolupar-se adequadament, amb autonomia i iniciativa personal en àmbits de la vida i del coneixement molt diversos (salut, activitat productiva, consum, ciència, processos tecnològics, etc.) i per interpretar el món, cosa que exigeix l'aplicació dels conceptes i principis bàsics que permeten l'anàlisi dels fenòmens des dels diferents camps de coneixement científic involucrats.

En definitiva, aquesta competència suposa el desenvolupament i aplicació del pensament científicotècnic per interpretar la informació que es rep i per predir i prendre decisions en un món en el qual els avenços que es van produint en els àmbits científic i tecnològic tenen una influència decisiva en la vida personal, la societat i el món natural. També incorpora l'aplicació d'algunes nocions, conceptes científics i tècnics, i de teories científiques bàsiques prèviament compreses. Això implica l'habilitat progressiva per posar en pràctica els processos i actituds propis de l'anàlisi sistemàtica i d'indagació científica: identificar i plantejar problemes rellevants; realitzar observacions directes i indirectes amb consciència del marc teòric o interpretatiu que les dirigeix; formular preguntes; localitzar, obtenir, analitzar i representar informació qualitativa i quantitativa; plantejar i contrastar solucions temptatives o hipòtesis; realitzar prediccions i inferències de diferent nivell de complexitat; i identificar el coneixement disponible, teòric i empíric necessari per respondre a les preguntes científiques i per obtenir, interpretar, avaluar i comunicar conclusions en diversos contextos (acadèmic, personal i social). Així mateix, significa reconèixer la naturalesa, fortaleses i límits de l'activitat investigadora com a construcció social del coneixement al llarg de la història.

Resultats esperables: l'alumnat que hagi d'ingressar en un cicle formatiu de grau superior hauria de conèixer els fenòmens ambientals generals, conèixer el mapa energètic del nostre temps, justificar la importància de la diversitat de plantes i animals per a l'estabilitat de la biosfera, conèixer el paper de la diversitat genètica i els seus efectes sobre la salut, aplicar els coneixements derivats de la mecànica newtoniana, aplicar els principis de conservació de la quantitat de moviment i de l'energia, identificar les característiques dels elements químics més representatius de la taula periòdica i els diferents tipus d'enllaços.

Competència social i ciutadana.

Descripció: aquesta competència busca fer possible comprendre la realitat social en què es viu, i per a això es requereix a l'alumnat formació, maduresa intel·lectual i humana, coneixements i habilitats que li permetin desenvolupar funcions socials i incorporar-se a la vida activa amb responsabilitat. Per a això han d'integrar-se coneixements diversos i

habilitats complexes que permeten participar, prendre decisions, i saber triar com comportar-se en determinades situacions, responsabilitzant-se de les eleccions personals i col·lectives adoptades. Suposa utilitzar per desenvolupar-se socialment el coneixement sobre l'evolució i organització de les societats i sobre els trets i valors del sistema democràtic, així com utilitzar el judici moral per escollir i prendre decisions, i exercir activament i responsablement els drets i deures de la ciutadania.

Resultats esperables: l'alumnat que hagi d'ingressar en un cicle formatiu de grau superior hauria de saber treballar en equip de forma cooperativa i flexible, enjudiciant de forma crítica successos i situacions, expressant-les de forma assertiva i raonada en el context de diferents formes de participació en les quals hauria de saber desenvolupar-se. Hauria de conèixer elements clau del mercat de treball, dels nínxols d'ocupació, així com la naturalesa, funcions i característiques dels tipus d'empreses. Tot això des del desenvolupament d'una actitud emprenedora, i reconeixent i rebutjant qualsevol conculcació dels drets humans.